№ 103 פרייז 3 קאפ. Lodzer Tageblatt.

לאָדזער טאָגעבּלאַט

אַנאָנסען-פּרייז: אַ שורה פּעטיט אין טעקסט 1.20 ערשטע אי- דריטע זייט 60 ק. לעצטע זייט 30 קאָפּ., גראַטולאַציאָנען פעראַבונגס און האָכצייטס-אַנזאָגען 1-טע זייט 1.50—לעצטע זייט 1 רובל. ניט אָנגענומענע אַרטיקלען ווערען ניט צוריקגעשיקט. פאַר'ן אינהאַלט פון אַנאָנסען איז די רעדאַקציע ניט פעראַנטוואָרטליך.

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע
פּעטריקויער 16, טעלעפאָן 867.
פיליע אין וואַרשוי:
ח. רייזנער, טוואַרדאַ 23, טעל. 17-63.

אַבאָנעמענטס-פּרייז: אין רוסלאַנד: אַ יאָהר, 8 רובל אַ האַלב יאָהר 4 רובל. אַ פירטעל יאָהר 2 רובל. אַ חודש 70 קאָפּ. אין אויסלאַנד: אַ חודש 1 רובל 25 קאָפּ. ענדערן דעם אַדרעס קאָסט 15 ק. Лодзь, Петроковская 16. אַדרעס פון דער רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע. Лодзь. Тагеблатъ : אַדרעס פאַר דעפּעשען

2 (15) מאַי 1914. פרייטאָג י"ט אייר תרע"ד זיבּעצנטער יאָהרגאַנג

די לעצטע 2 טאָג „די שטיפמוטער"

אָנגעווירדערופליך ווערט
היינט פרייטאָג און מאָרגען שבּת
געוויזען דאָס זעלטענע בּילד פון לאָדזער לעבּען
וועלכעס מיליאָנען מענשען האָבּען שוין געזעהען און זענען דערפון גערירט געוואָרען ביז טרעהרען.
פערזוימט ניט די צייט
און נעהמט היינט פרייטאָג און מאָרגען שבּת פון 3 נאָכמיטאָג אין קאָנצערט-זאַל, דזיעלנאַ 18 אום דאָס זעלטענע בּילד צו זעהען.
דער פּרייז פון די פּלעצער איז פון 20 קאָפּ. אָן. וואַרשויער דירעקציאָן טריאַנאָן זלאַטשעווסקי.

דער היינטיגער נומער ענטהאַלט 10 זייטען.
Въ сегодняшнемъ номерѣ 10 страницъ

היינט

קענען שוין די לעזער פון „לאָדזער טאָגעבּלאַט" וועלכע שטעלען צו 10 קופּאָנס, בּעקומען דעם 9-טען באַנד פון דער
יודישער געשיכטע פון פּראָפעסאָר גרעץ.
וועלכע מיר גיבּען אונזערע לעזער יעדע 2 וואָכען אַלס בּיליגע פּרעמיע
צו 20 קאָפּ. פאַר אַ באַנד
וועלכע זענען צו בּעקומען בּיי די צייטונגס-פערקויפער און אויך בּיי אונז אין דער אַדמיניסטראַציע.

הגימנסיה העברית בלודז

מודיעה, כי בקשות הכניסה להגימנסיה לשנת הלמודים 1914/15 תתקבלנה בלשכת הגימנסיה (רחוב מגיסטרצקא 7a) מיום 24 לחדש מאי עד יום 12 לחדש יוני (מן כ"ח אייר עד י"ח סיון) ש. ז.
יתקבלו תלמידים: להמכינות א', ב', ג'
ולמחלקות הגימנסיה I, II, III, IV
הבחינות תחלנה ביום 4/17 לחדש יוני (כ"ג סיון) ש. ז.
המנהל: צוזמר. 5614 3-1

לאָקאַלען

פון 8 ביז 9 צימער פאַר יודישע עלעמענטאַר-שולען אין שטח פון אַלטען רינג און נייערס רינג ווערען געזוכט. צו ערפאָהרען אין דער יודישער גמינע (נייער רינג № 6) אין די נאַכט שטונדען. 5618 1 2

וויכטיג פאַר אַזאָרקאָוו און אומגעגענד!

דיענסטאָג דעם 19-טען מאַי ווערט אויף די גאַלקע גאַס (הויז מ. שרעטער) געעפענט ווערען אַ
צענטראַלע צאָהן-קליניק
אונטער דער לייטונג פון ד"ר מעד. קראַסקין און צאָהן-אַרצט טעמ-לער. פערוואַלטער צאָהן-אַרצט ס. דרייהאָרן.
עמפּפאַנג טעגליך פון 9 פריה ביז 9 אָוועגד.
צאָהן-ענטפערנונג 15 קאָפּ., אָהן שמערצען 30 ק., פּלאָמבירען פון 50 ק., קינסט-ליכע ציין פון 50 קאָפּ. אָן, אַ גאַנצער געביס פון 18 רובּל 50 קאָפּ. גאָלד-אַרבּייט צו בּילליגע פּרייזען. בּעראַטונג 15 קאָפּ. 126

די ערשטע לאָדזער יודישע שפּאָר- עט לייה-געזעלשאַפט

14 פּעטריקויער 14
ניבט אַרויס פון היינט אָן הלוואות מיט פּאַי-איינצאַהלונג
הלוואה 100 רובּל—פּאַי נור —5 רובּל.
" 200 " " " " —10 "
" 800 " " " " —15 " 5122

אָטוואָצק

סאַנאַטאָריום פון ד"ר פּשיגאָדא אינגעריכטעט פּאַ דעם גרעסטען קאָמפאָרט אויף דעם אויסלענדישען סיס- 8 פּאַוויליאָנען. 1 פּאַוויליאָן ספּעציעל פאַר נערווענ- זאָרגפעלטיגע ערצטליכע בּעהאַנדלונג. נעהמט אויפ- קונפט אויף'ן אָרט אָדער בּיי ד"ר פּרושינאָדאַ, וואַרשאַ, ערעוואַנסקאַ 4. 6026 52 18

צו דער פערלאָבונג פון הערן
ישראל באַציאַן
מיט פרל. פעלאַ אַסט
גראַטולירען הערצליכסט
משה ציטרינאָווסקי עם ברוים. 115

Z okazyi zaręczyn kuzynki naszej
panny Róży Kleczewskiej
z panem Jakóbem Steier
składają serdeczne życzenia
Gustawowie Eisner.

Zur Verlobung von Frl.
Fela Chelemer
mit Herrn Moritz Glatt
gratulieren herzlich
Samuel Senderowitz,
Abram Dobrzynski.

מזומן געלד

צאָהל איך פאַר פּאָליסען פון פערזיכערונגס-געזעלשאַפטען וואָגאָר נישט קיין געצאָהלטע מעהר ווי איינינע ראַטען. זיך צוצוווענדען פון 10 ביז 12 און פון 4 ביז 6 נאָכמיטאָג. וואָסכאָדניאַ 56, וו. 86 בּיי זעצער. 33 84

אַלטער אַרט
פייער און גנבות-פערזיכערונגען

אויף לאָדז און אומגעגענד ערלעדיגט שנעל און פּינקטליך אינספּעקטאָר מ. שיינבערג, לאָדז, קאָנסטאַנטינער שטר. 38. שפּרעכ. פון 4 ביז 6.
פיר לעבּענספערזיכערונגס-פּאָליסען קאָן מען געלד בּעקאָמען ווען זאָגאָר איינינע ראַטען בּעצאָהלט איז. 488 4

בּיטע גוט צו בּעטראַכטען

50—60 רובּל וועכענטליך קאָן יעדער מאַן זעהר לייכט פערדינען, בּיטע זיך צו ווענדען פון 2 ביז 4 נאָכמיטאָג
Łódź, Ciegielniana 53.
Maurycy Rys, mieszk. 57.

אַ טיכטיגער בּוכהאַלטער

מיט אַ גרויסע פּראַקטיק אָרדענט איין בּי-כער, שטעלט אויף בּילאַנסען אונד לערנט אויך די דאָפּעלטע בּוכפיהרונג לויט לעצ-טען אַמעריקאַנישען סיסטעם. ספּעציעלע בּוכפיהרונג פיר געזעלשאַפטען, צדקה-אַנ-שטאַלטען אונד אַרבּייטער-קראַנקען-קאַסעס. מעסיגע בּעלאָהנונג. ערפאָהרען בּיי ה' רובּין ציעגעל-שטר. 9 און אין רעדאַקציע פיר "Abram" 5 1 92

די זיצונג

פון פערוואַלטונגס-קאָמיטע בּיים פער- איין „לינת הצדק" ווירד שטאַטפינדען מאָנטאָג האַלבּ צעהן אָבּענדס. 6593

צו פערמיטען

פון 1/14 יולי ד. י. דאָס לאַנגיעהריגע איינ-געפיהרטע קאָלאָניאַל-געשעפט רוג אַלטער שטאָדט אין רוג זגערזשער. צו ערפאָהרען בּיים עיגר ה' סענדער אַלטער שטאָדט 15. 77 33

לעזט און שטוינט

זעהט נאָר צו וועלכע פּרייזען עס הייבּט אָן פון זונטאָג דעם 4/17 מאַי אָן
טעאַטער „סקאַלאַ" דירעקציאָן אַדלער און סיעראַצקי.
צו שפּיעלען אַמיניאַטור-טעאַטער
דאָס פּראָגראַם: קאָמעדיע, אָפּערעטע, דראַמאַ, פאַרס, דיווערטיסמענט: קופּלעטען, דועטען, סצענקעס, מאָנאָלאָגען. פאָרגעלעזען ווערט ווע-רען שלום עליכם, וועגדראָף, פּינסקי, ריידען און אַנדערע, אַנפאַנג פון די ערשטע פאָרשטעלונג 8 אַ זייגער אַנפאַנג פון די צווייטע פאָרשטעלונג 10 אַ זייגער. שבּת פון 2 אַ זייגער בּמשך דאָס הייסט יעדע 2 שעה דאָס הייסט פון 2—4 פון 4—6 פון 6—8 פון 8—10 און פון 10 ביז 12 אַזייגער. • פּרייזען דער פּלעצער: קרעסלאָ פון 1 ריהע ביז 4 75 קאָפּ. 5—8 60 קאָפּ. 9—12 50 קאָפּ. 13—16 40 קאָפּ. 17—19 30 קאָפּ 1 באַלקאָן 40 קאָפּ. 2 באַלקאָן 25 קאָפּ. גאַלעריע 15 קאָפּ. לאָושע פיר 4 פּערזאָן 2 רובּל.
2 שטונדען לאַכען און וויילען זיך. 2 שעה אמת'דיגען פערגעניגען.
קומט און איבּערציינט אייך. צו יעדען בּילעט ווערט אומזאָנסט צוגעגעבּען אַ פּראָגראַם מיט אַ לאָרנעטקע.
געהט אין סקאַלאַ טעאַטער, איבּערציינט אייך און שטוינט!

„Скороходъ"

סט.-פּעטערסבּורגער געזעלשאַפט
פיר מעכאַנישע שוהוואַרען-פאַבּריקאַציאָן
אין סט.-פּעטערסבּורג.
איינענעס פערקויפס-מאַגאַזין אין לאָדז,
53 פּעטריקויער שטר. 53
אַבּטיילונג פיר בּראַקירטע אונד אויססאָרטירטע וואַרען
אין הויף לינקס. 8196. 5310 9

פּעטריקויער 100 פּעטריקויער 100
די לעצטע 3 טאָגע
בּלייבּט די
בּילדער-אויסשטעלונג
דעם קונסטמאַלערס אַדאָלף בּערמאַן נאָך אָפען
ענטרעע נור 5 קאָפּ.

וויכטיג פיר גלובּנע גאָס און איהר געגענד.
די דיפּלאָמירטע פון יוריעווער אוניווערסיטעט.
אַקושערקע
רבקה בּאָרישאַנסקע-בּאַטווינִיק
מיט 18-יאָהריגע פּראַקטיק וואָהנט יעצט אויף גלובּנע 41. היילט און גיט ראַט.
פיר אָרמע טעגליך פון 5 ביז 7 אומזאָנסט.
*5256 20

Sarg's KALODONT

אונענטבּעהרליכעס קרעם און עליקסיר צו די ציינען ערהאַלט די ציינען חיים, ריין און געזונד.
פערקאַנט איבּעראַל.
5269 25 11

ד"ר טראַכטענהערץ
Dr. Trachtenherz

זאַוואַדזקאַ 6. טעל. 84-76
געוו. אַסיסטענט דער פּעטערסבּורגער ספּעציעלען שטאָדט שפּיטעלע, ספּעציאַל-אַרצט פיר סיפיליס הויט ווענע-רישע קראַנקהייטען אונד מענערשוואַכע. בּעהאַנדלונג נאָך עהרליך האַטאַ —606 914 היילונג מיט עלעקטריציטעט. שפּרעכשטונדען פון 8—2 און 6—9 דאַמען פון 4 ביז 5. בּעזאָנדערע וואַרטע-צימער. 1468

Dr. D. ALTERMAN
דר. ד. אַלטערמאַן

נאַוואָמיעסקאַ 6, טעלעפ. 84-10.
אינערע ספּעצ. הערץ- און לונגען-קראַנק-הייטען. עמפּפאַנגט ביז 11 אוהר פריה און פון 5—8 נאָכמיטאַג. *1740

FUCHS צאָהן-אַרצט
Lodz, Benedykta 2, (הויז ה' ראָזענבּלאַט)

געוועזענער הויפּט-אַסיסטענט בּיים הויף-צאָהן-אַרצט Engel אין בּערלין, טעלעפאָן 85-80
נאָך 10 יעהריגער פּראַקטיק אין אויסלאַנד (דייטשלאַנד ענגלאַנד אַמעריקאַ) האָט זיך היער בּעזעצט. שמערצלאָזע צאָהנבּעהאַנדלונג דורך ספּעציעלע מעטאָדען און אַפּאַראַטען. צאָהנציהען דורך נאַז-אַפּאַראַט גענצליך אָהנע שמערצען. קונסטליכע פּלאָמבען אויס גאָלד און פּאָרצעלאַן. קינסטליכע ציינער מיט און אָהנע גומען אויס גאָלד און פּאָר-צעלאַן. נאַטורעהנליכע פּאָרצעלאַן-קראָנען און פּאָרצעלאַן-בּריקען (גאַנצע רייהען ציינער). רעגולירט קרומשטעהענדע ציינער און פאַר בּעריקטע קיעפער (wysunięte szczęki) דורך ספּעציעלע ריפּאַראַ און בּעזעטיגט לאָקערע ציינער דורך רענטגענשטראַהלען. בּעהאַנדעלט פּעראַלפּצטע צאָהן- און מונד-קראַנקהייטען דורך ספּעציעלע ליכטמעטאָדען. היילט קיעפערבּריכע (złamane szczęk) מאַכט נייע פּערלוירענע געזיכטס-טיילען (קינסטליכע נאָזען, אויערן, ליפּען א. ד. ג.

ווארשא און לאדז.

— פון —

ה"ל ציטלין.

לאדז קוקט שטענדיג אויף ווארשא, קיין וואונדער ניט: ווארשא איז די הויפט-שטאדט פון פוילען, עס איז אלזא גאנץ נאטירליך, אז די איבעריגע שטעדט פון פוילען זאלען זיך אויף איהר פערקוקען. איך וויל אבער א מאל בעטראכטען די פראגע: צי האט לאדז נוצען פון דעם וואס זי פערקוקט זיך שטענדיג אויף ווארשא?

מיר שיינט, אז ניט. מיר שיינט, אז לאדז וואלט פיעל מעהר אויפגעטהון ווי זי טהוט אויף איצט, ווען זי וואלט געוואוסט דעם ביטערען אמת: אויף ווארשא איז ניטא וואס צו קוקען...

איך האלט, אז אפילו קלענערע שטעדט פון לאדז האבען פון ווארשא נאר נישט וואס צו לערנען, איך געה נאך ווייטער און זאג, אז אפילו נאר קליינע שטעדט-לעך בעגעהן זעהר און זעהר א גרויסען פעהלער דערמיט, וואס זיי ווארטען בנוגע צו יעדע געזעלשאפטליכע ארבייט, אז ווארשא זאל מאכען די התחלה (אויף וואס זיי דערווארטען זיך, נאטירליך, קיינמאל ניט...) און א פשיטא שוין. אז לאדז וואס פערביאנט פיעל אינטעלעק-טועלע קרעפטען און פיעל פינאנציעלע קרעפטען טהוט א גרויסען פעהלער דער-מיט, וואס זי קוקט פון אונטען ארויף אויף ווארשא און ביי יעדע וויכטיגע געזעלשאפטליכע אנגעלעגענהייט דענקט זי: וואס וועט ווארשא זאגען...

מיר האט זיך א מאל געמאכט צו הערן ווי איינע וויכטיגע יודישע כלל-טהוער פון לאדז האבען געשמועסט מיט איינינע יודישע כלל-טהוער פון ווארשא. די לאדזער האבען גערעדט ריין זאכליך, פראקטיש, בעשטימט אלע זייערע הנחות מיט פאקטען געגומענע פונ'ם טאג-טעגליכען לעבען, די ווארשאווער האבען אבער ארויסגעזאגט נישט מעהר ווי בויך-סברות, האבען גערעדט אין דער וועלט אריין, האבען מבטל געווען די רייד פון די לאדזער מיט סאפיזמען און פשט'ליך. די לאדזער האבען דאך אלזא געטענט פערשטעהן מיט וועמען זיי האבען דא צו טהון און טהון דאס וועריגע ניט רעכענענדיג זיך כלל וכלל מיט די"ם צי געפעלט עס די ווארשא-ווער כלל-טהוער צי ניט. אויסגעלאזט האט זיך אבער ניט אזוי, אוים דרך-ארץ צו ווארשא האט לאדז אויך נישט גע-טהון. ווארשא האט אויסגעפיהרט. די פוסטע פראזע האט מנצח געווען די עכטקייט און די זאכליכקייט...

איך האלט עס אלזא פאר זעהר גע-וואונשען צו בעפרייען לאדז פון ווער-שאווער גייסטיגער השפעה (איך רעד דא געוועהנליך נאר בנוגע צו יודישער געזעלשאפטליכער מהעטיגקייט). דאס קען דערגרייכט ווערען דורך דעם וואס מען וועט לאדזער איינוואהנער בעווייזען מיט פאקטען ווי ווייט ווארשא איז אפ-געשטאנען אין געזעלשאפטליכען זין און ווי ווייט לאדז — וואטש זי איז פיעל קלענער פון ווארשא — נעהט פאראויס אין פיעלע הינזיכטען.

אט נעהמט, צום ביישפיעל, ווארשא-ווער צדקה-חברות און לאדזער צדקה-חברות. געוויס ווערט אין ווארשא פיעל מעהר צדקה געגעבען און עס ווערט אין איהר אויך מעהר צדקה צוטהיילט. מען דארף דאך אבער זעהן לפי ערך אז מען דארף אויך נאכזעהן וואו דאס געלד בעסער און צוועקמעסיגער צו-טהיילען.

נעהם איך אלזא צו אלער ערשט איין פרט. אין ווארשא זענען דא אהן א שיעור יודישע צדקה-חברות, וואס האלטען אין איין קאנקורירען צווישען זיך, קריגען זיך און רייסען זיך צווישען זיך. וואס קומט דערפון ארויס? — די גאנצע ענער-גיע פון די גבאי-צדקה ווערט פערשוועג-דעט אויף אט די מחלוקת'ן. און ניט נאר די ענערגיע, נאר אויך — דאס געלד. עס זענען דא אויף יע-דען געביעט צעהן חברות דארט וואו איין איינציגע חברה האט גע-קענט אלץ אפטהון. מען מוז אבער הא-בען אט די גאנצע צעהן חברות, ווייל עס זענען דא אין יעדער חברה מענשען, וואס ווילען זיין פארזיצענדע מיט א גלעקיל אין האנד און מענשען וואס ווי-לען זיין גבאים און סעקרעטארען, וכדומה. האלט מען עס, הייסט עס, אוים צעהן חברות. האלט מען אוים צעהן לאקאלען, דינגט מען צ"הן אינקאם-נטען, צאהלט מען פערשיעדענע בוכהאלטערען וכדומה, פיהרט מען בכלל צעהן הוצאות דארט וואו מען האט געברויכט איין איינציגע הוצאה צו פיהרען. אזוי איז אויף יעדען געביט פון צדקה. דעם גרעסטען חלק פון ווארשאווער צדקה-געלדער עסען אויף די הוצאות פון די חברות.

און בכלל: ווי קענען דען די צדקה-חברות ווירקליך עטוואס אויפטהון אינ'ם זין פון העלפען דער ארעמער יודישער בעפעלקערונג ווען זיי האבען נאר ניט אין זין אט די ארעמע בעפעלקערונג? ווי קענען זיי דען עמיצער ווירקליך העלפען ווען בעיקר זענען זיי אויסען ניט צו העלפען, נאר צו פיהרען פאליטיק איינע געגען די צווייטע, צו אינטריגירען איינע געגען די צווייטע?

און אט איז איינגעפאלען דעם אלטען גרינדער פון ווארשאווער יודישע צדקה-חברות, קאטיק'ן, צו בויען א נייעם אנ-שטאלט אונטער'ן נאמען „משכן". וואס זיין אויפגאבע זאל זיין צו פעראייניגען אלע איצט עקזיסטירענדע ווארשאווער צדקה-חברות. וואס מיינט איהר האט זיך פון דעם אויסגעלאזען? — קאטיק האט ווענען דעם עפענטליך גערעדט, די פערשיעדענסטע גבאים זענען ניט גע-קומען, די וואס זענען געקומען לאכען איהם אוים — און א סוף.

אנדערש איז אבער די לאג'ע פון די צדקה-חברות אין לאדז. געוויס האבען אין זיך לאדזער צדקה חברות אויך פיעל פעהלערן (וואו גיבט עס דען אנשטאל-טען אהן פ"הלערן?) געוויס זענען לאד-זער איינוואהנער ניט צופריעדען אויך מיט לאדזער צדקה-חברות (צדקה-חברות קענען לויט זייער וועזען נאך ניט שטעלען אלעמען צופריעדען) אין פער-גלייך מיט ווארשאווער צדקה-חברות מוז מען זיי דאך פארט אנערקענען אלס מוסטערהאפטיג.

אין דער צייט וואס אין ווארשא זע-נען די רייד וועגען פעראייניגען אלע צדקה-חברות, און אפילו א טייל פון אט די חברות, נישט מעהר ווי איין אוטאפיע, זעה איך, אז דער לאדזער יודישער „ראבי-ראטשינאשעק" פעראייניגט אין זיך ממילא פערשיעדענע צדקה-חברות. איך זעה ארוים פון דעם חשבון וואס איז געווען געדרוקט אין די צייטונגען וועגען דער טהעטיגקייט פון דער יודישער „ראבינא-טשינאשעק" פאר'ן פערגאנגענעם יאהר, אז זי, די דערמאהנטע צדקה-חברה, ענטהאלט אין זיך אי א „תומך נופלים" אי א לייה-קאסע, אי א בילינגע קיך, אי בילינגע וואהנונגען, אי א פריוט פאר קאליקעס, אי א שפיטאל פאר גייסטינ-קראנקע, אי א סעקציע צו פלעגען ארימע וועכנעריננס, וכדומה. איך געה דא ניט אריין אין דער אפשאצונג פון דער דער-מאהנטער חברה און איהר טהעטיגקייט. פאר מיר איז געגוג שוין דער איינציגער פאקט, וואס די איינציגע גרויסע חברה צופאלט ניט ווי אין ווארשא, אויף פיעל קליינינקע חברה'לעך. משמעות, אז לאד-זער צדקה-עסקנים זענען מעהר איבער-געגעבען דער וואהלטהעטיגקייט און וע-נען ווייניגער איבערגעגעבען איינענע אינטערעסען און פערזענליכע רייבונגען אלס די ווארשאווער צדקה-עסקנים.

איך קען ברייגנען איינענטליך פיעל א זעלכע פאקטען (וואס איך וועל איין אנדערש מאל טהון) היינטיגס מאל וועל איך זיך בעגוגענען מיט נאך איין קליי-נעם פאקט. איך זעה, אז אין לאדז איז דא א חברה „לינת אורחים". איך ווייס ניט ווי ווייט די דערמאהנטע חברה איז טהעטיג. איך ווייס ניט געגוי איהר פראַ-גראם און קריין פון איהר ארבייט. שוין אבער די אידעע אליין פון אזא מין חברה פערדינט די גרעסטע אויפמערק-זאמקייט. ווירקליך איז קיינער ניט אזוי עלענד ווי דער אורח, וואס קומט אין דער גרויסער שטאדט פון ערגיץ וואו א פערווארפען שטעדטיל אין פוילען צי אין ליטא צו זוכען פרנסה, ער וואנדערט ארום טעג און נעכט, שלאגט אב אלע שוועלען, וויל ארבייטען פאר'ן טרוקע-נעם שטיקעל ברויט, ער קריגט אבער קיין שטעלע ניט, ער דרעהט זיך אזוי ארום א וואך צי צוויי, ביז ער עסט אויף די פאר קערבעלעך, וואס ער האט מיט זיך פון דער היים געבראכט, דאן הויבט ער אן צו פערקויפען אלץ וואס ער האט ביי זיך א פאלטא, א איבעריג פידזשאקעל, איין איבעריג וועסטעל, דאן אויך נויטי-גערע זאכען, ביז ער בלייבט הונגעריג און אבגעריסען ניט האבענדיג וואס צו צאה-לען פאר נאכט-לעגער, עס בלייבט איהם אלזא מעהר ניט ווי צו נעכטיגען אויפ'ן גאס. טרעפט עס אין די גרויסע ווינטער-נעכט — דאן וואטש זענען זיך מיט'ן לעבען...

אין דער גרויסער ווארשא האט זיך מיר געמאכט צו זעהן מיט מיינע איינענע אויגען מענשען, וואס האבען מעהר ווי דריי נעכט גענעכטיגט אויף דער גאס אין די גרעסטע ווינטער-נעכט, בשעת דער פראסט האט געברענט. אין דער גרויסער ווארשא גיעט זיך קיינער ניט אב מיט אזעלכע מענשען. אין דער גרויסער ווארשא גיבט עס ניט קיין יו-דישער „הכנסת אורחים". מילא האט דער עלענדער גר ניט וואס צו עסען און וואס צו טרינקען — וואלט ער חאטש געהאט וואו צו נעכטיגען.

גרארע ווענען דעם טראכטען אבער ווארשאווער צדקה-עסקנים ניט, און צוריק גערעדט: האבען זיי דען צייט צו טראכטען וועגען אזעלכע „נאריש-קייטען" און „קליינינקייטען", ווען מען דארף נאר די צייט פערברייגען אין חברה-פאליטיק טרייבען, וכדומה?...

אין לאדז זעה איך אבער, אז עס עקזיסטירט דארט יא א חברה „לינת אורחים". מעגליך, אז זי טהוט ווייניג — דארף זי איהר טעטיגקייט פערברייטערן. מעגליך, אז זי האט פעהלערן — דארף זי די פעהלערן אויסבעסערן. גוט איז אבער שוין דאס, וואס מען טרעט צו צו איין ערנסטע זאך. ווען מען טהוט עטוואס — קען מען האפען אויף בעסערס.

קליינער פעליעטאן.

צוריק קיין שפאניען.

די יודען פון סאלאניקי האבען בדעת זיך אומ-צוקעהרען קיין שפאניען (פון די צייטונגען).

מיר נעהן צוריק!

צוריק אין מיטעל-אלטער, צוריק אין יענער פינסטערע צייט.

צוריק!

אויף איין ארט טרייבט מען אונז מיט געוואלד צוריק. מען שאפט פאר אונז א שטיק לעבען פון מיטעל-אלטער: בלוט-בלבולים, אנדערע בלבולים, גרושים און אנדערע גזרות.

און אויפ'ן אנדערען ארט געהען די יודען אליין צוריק.

צוריק קיין שפאניען.

צוריק אין יענעם „חרם-לאנד", וואו מען האט אונז אויף די אויטא-דא-פע'ס געברענט, צוריק אין דעם לאנד. וואו יעדעס שטיקעל ערד איז אנגעזאפט מיט יודיש בלוט, צוריק אין דעם לאנד, וואו מען האט אונז אים תשעה-באב ארויסגעטריבען, וועז פון דער גרעסטער צאהל יודען איז דעמאלט א תל געווארען און ווען עס האט אבגעקלונגען א שבועה און א חרם אויף די גרעניצען פון לאנד, א פאלקס-שבועה:

— מיר קעהרען זיך שוין מעהר נישט אום צוריק קיין שפאניען!

נאר די איצטיגע אייניקלעך פון יענע שמאלצע יודען מאכען זיך נישט פון דער שבועה פון זייערע זיידעס.

שפאניען רופט זיי, שפאניען בעט זיי —צי קאן מען איהר אבזאגען?

ווילען מיר נאר אין ניכען אנשפאט דעם חלום פון —

שיבת ציון —

זעהן פאר די אויגען נאר א —

שיבת ספרד.

צוריק קיין שפאניען, צוריק אין יע-נעם גלות-לאנד, „חרם-לאנד".

און די יודען, יונגע מענשען, וואס ווילען לעבען, ווילען צוריק זיך אומ-קעהרען קיין שפאניען, און ווילען אויף יעדען טריט און שריט געפינען א צי-כען, א שפור פון די טרויעריגע אמאַ-ליגע צייטען. דא האט מען פערברענט דעם זיידען. דארט א גרויסען יודישען גאון, דא איז די טורמע וואו דער און דער צדיק איז געפייניגט געווארען, אט אין די טארטורען-באנק, אט איז דאס בית-הקברות וואו די קדושים ליגען.

און אין די מוזעאומס וועלען זיי געהן און זיי וועלען זעהן די קאמען, מיט וועלכע מ"ן האט די זיידעס דאס פלייש פון די ביינער געריסען, די רויטע תלית'ישע העמדער פון די אינקוויזיטארען, די אויטא-דא-פע-מכשירים און אלע איבריגע היסטארישע זאכען.

און נעהן וועלען זיי אין די גאסען פון בארצעלאנא, טאלעדא, סעווילא, קארדאבא, גראנאדא און סאראגאסא און פיהלען וועלען זיי, אז יעדעס שטיי-קעל ערד האט פיעל צו דערצעהלען זיי, אז יעדעס זאמדל איז פול מיט בלוט, מיט טרעהרען, — וועט זיך זיי נאך פערגליסטען דארט צילעבען? וועי-לען זיי נאך קאנען א מאל לאכען אין דער ראוינער בלוט- און טרעהרען-אטמאספערע? קאן זיך נאך פערגליס-טען א יוד צו לעבען אין א לאנד וואס דערמאהנט אויף יעדען שריט און טריט אזוי פיעל טרויעריגעס?

נאר צו וואס די אלטע ערינערונגען. עס וועלען באלד נייע זיין.

כ'ווייס נישט, צי מען טראגט נאך היינט אין שפאניען די אלטע נעמען, און צי דער נייער אינקוויזיטאר וועט אויך הייסען טארקוועמאדא, נאר קומען וועט ער געוויס. וועלען נאר יודען קי-מען קיין שפאניען וועט ער שוין גע-בוירען ווערען, און קיין רויטע קליידער וועט ער אויך נישט טראגען ווי אין יענער צייט, נאר היינטיגע, מאדערנע.

און אנ'אויטא-דא-פע וועט ברענען. פערשטעהט זיך, אז אויך נישט אויף דער גאס ווי א מאל, היינטיגע צייטען איז מען שוין פיעל קלוגער, פראקטי-שער, מען ציגד"ט אן דאס פייער פון אנטיסעמיטיזמוס אין מויזענדער הערצער ארום דעם יוד. און דער יוד ווערט שוין ממילא פערברענט. מען פ"רפיינט איהם נישט ווי א מאל מיט איין מאל, ניין, מען ברענט איהם און מען בראט איהם ביסלעכווייז, יעדען טאג א ביסעלע. אויב כ'האב קיין מעות נישט ברענט עס שוין. ווי שרייבט דארט א קלערי-קאלע צייטונג: „זאלען די יודען זיך נישט וואגען צו קומען צוריק, מיר זענען צו-פריעדען, וואס מיר זענען זיי שוין פטור געווארען. אויב זיי וועלען קומען צוריק קאנען זיי זיך דערווארטען אויף א זעלכע צרות. אז זיי וועלען בעטען אויף זיך א צווייטען גרוש".

נו, ווי געפעלט עס איי"ך, דוכט זיך, דאס איז א גאנץ שענער חילקאמען, א ה"כסט-פיינע בעגריסונג, מען קאן נישט זאגען.

און דאך חלומ'ען די סאלאניקער יודען פון שפאניען. זיי וועלען פטור ווערען פון דער גריכישער הערשאפט, ווי"לכע רודפ'ט זיי. פאר וואס אבער חלומ'ט זיך זיי נישט וועגען ציון? פאר וואס נישט בעסער עמיגרירען קיין ארץ-ישראל, וואו זיי וועלען אויך קאנען בלייבען אונטער דער טערקישער הער-שאפט, וואס איז זיי אזוי ליעב? —

נאר עס ווייזט אויס, אז דאס איז שוין ביי אונז אנ'אלטער פעהלער און אנ'אלטע קלאג, דער איצטיגער רוף: צוריק קיין שפאניען! קלינגט ווי דער א מאליגער:

— נשובה מצרימה! — —

צבי.

א סקאנדאליעזער שריט פון א אדוואקאט.

(פון אונזער קיעווער קארעספאנדענט).

ווי אונזערע לעזער איז בעקאנט האט דער שריט פון יודישען אדוואקאט ק"ל-ביזרין, וועלכער האט געשיקט אין גע-ריכט זיין געהילף, דעם קריסט מיכאעל'ס זיך צו בענוצען אויף א פראצעס מיט א מאטיוו פון יודישער רעכטלאזיגקייט — אין גאנץ קיעוו ארויסגערופען א גרויסען טומעל אין אויפרעגונג און די יודישע געזעלשאפט קאן זיך אלץ נישט בערו-היג'ן פון דעם אונערהערטען געזעל-שאפטליכען סקאנדאל.

די געשיכטע פון סקאנדאל איז פאל-גענדע:

דער יודישער פלאנטאטאר ב. יאפע פון קאנאטאפ האט אנגעקלאגט דעם קיעווער יודישען צוקער-פאבריקאנט י. ל. איטערליס אין געריכט, מאהנענדיג ביי איהם א געלד-סומע פון 13267 ר. 80 קאפ.

איטערליס'ם אינטערעסען צו פער-טיידיגען איז אנשטאט זיין שטענדיגער אדוואקאט י. פ. קעלבערין געקומען אין געריכט דעם לעצטענס געהילף, דער קריסט מיכאעל'ס, וועלכער האט פער-לאנגט פון געריכט, אז מען זאל יאפע'ס געלד-תביעה אבווארפען אויף'ן סמך פון דעם, וואס יאפע איז א יוד און ער האט קיין רעכט נישט געהאט צו ארענ-דירי"ן פלאנטאציעס...

אנ'ערשטויגטער האט יאפע'ס אדוואַ-קאט, פעלדענקריי ערקלערט, אז יאפע איז בלויז געווען א פלאנטאטאר און בכלל איז מיכא"ליס'ס ערקלערונג גע-ווען אונבעגרינדעט.

דאס געריכט האט אבער מסכים גע-ווען מיט מיכאעליס'ן און די געלד-תביעה נישט בעפרידיגט. דער פראקו-ראר האט זאגאר פערלאנגט, אז מען זאל יאפע'ן אנקלאגען אין געריכט פאר'ן עובר זיין דאס געזעץ.

דער ראזיג"ר פאקט האט אין דער יודישער געזעלשאפט ארויסגערופען א שטורם פון צארן און אויפרעגונג.

אלע זענען איבערצייגט, אז מיכאעלים וועלכער איז א יונגער אונערפאהרענער געהילף-ארוואקאט, האט אליין אזא מא-טיוו נישט געקאנט ארויסשטעלען און אז דאס שטאמט נאר פון קעלבערין אליין, די „קיעוו. מיסל". דערצעהלט זאגאר, אז מיט איינינע יאהר צוריק האט ער זיך אויך געהאט בענוצט מיט יודישער רעכטלאזיגקייט, כדי צו פער-טיידיג"ן זיינעם א קליענט...

אדוואקאט קעלב"רין איז אין קיעוו א בעקאנטע פערזאן. ער איז געווען א מאל סעקרעטאר ביים מיליאנער לאזאר בראדסקי, ער איז א מיטגליעד אין פערשיעדענע יודישע אינסטיטוציעס, מישט זיך אין כלל-זאכען און דערפאר טאקי איז דער שטורם פון פראטעסט געגען איהם אזוי גרוים.

באלד נאכ'ן סקאנדאליעזען פאקט איז דער בעקאנטע"ר היענער כלל-טהוער מ. ציטראן (אנ'איידעם פון פראפ. מאנ-דעלשטאם ז"ל) ארוים מיט אנ'אפענעם פראטעסט געגען קעלבערין און פער-לאנגט פון איהם, אז ער זאל פאר אנ'-עהרען-געריכט אויפקלערען זיין שריט.

אויך א גאנצע גרופע פון אנגעזעהענע קיעווער יודישע בירגער און כלל-טהוער, האבען אבגעדרוקט אין דער פרעסע א שארפען פראטעסט געגען „פילאנטראפ" קעלבערין.

אין דעם פראטעסט שטעלען זיי קעל-בערינ'ן רייטליך די פראגע, ווי"לכע ראלע ער האט געשפיעלט אין מיכאעלים'ס ארויסטריט, ווען ער האט זיך בענוצט מיט דער יודישער רעכטלאזיגקייט און פערלאנגען פון איהם א קלארען ענט-פער.

זיי ענדיגען זייער פראטעסט מיט די ווערטער:

„א יוד אנ'אדוואקאט, וועלכער בע-נוצט זיך אין געריכט מיט דער יודי-שער רעכטלאזיגקייט — דאס איז מעהר ווי א פאקטיש פערברעכען, דאס איז מעהר ווי א בגידה דעם איינענעם פאלק!.. אזא פאקט איז דאס שענדליכסטע פער-ברעכען — דאס איז פראוואקאציע פאר געלד!..."

אויך די ארטיגע פראגרעסיווע רוסי-שע פרעסע איז שטארק אויפגעבראכט אויף קעלבערין'ן און מען פערגלייכט איהם מיט די „דוואונלאווצעס" און סמיאן קושניר'ן, וועלכער האט „געשראזען" יודען מיט וואונרעכט אוי... געטומען כאבאר...

אין דער לעצטער מינוט בין איך געוואויר געווארען, אז קעלבערין האט ערקלערט, אז ער וועט נעהן אויף אנ'עהרען-געריכט געבען ערקלערונגען.

מיט אונגעדולד ווארטען אלע אויף דעם עהרען-געריכט, דען קיינער גלויבט נישט, אז ער זאל זיך קאנען ריינ-וואשען...

קיעוו. י. גיטלין.

קופאן № 103

יעדער לעזער, וואס שטעלט צו זאמען 10 קו-פאנען בעקומט יעדע 2 וואכען א באנד

יודישע געשיכטע

(פון פראפ. גרעץ)

אלס פרעמיע פון „לאדזער טאגעבלאט"

נור 20 קאפ. פאראבאנער

וועלט-נייעס.

א פראטעסט פון יונגע מיידלעך.

אין דער צפון-אמעריקאנישער שטאדט שאר-לעסטאן אין דרום קאראלינא האט אויסגע-בראכען אנ'אייגענארטיגע רעוואלוציע, געמליך פון יונגע מיידלעך געגען די אלמנות און גרושות. מעשה שטן איז אין יענער שטאדט פאראן זעהר פיעל אלמנות און גרושות, און זיי, ומענדיג שוין פראקטיש, און חיסענדיג שוין ווי אומצוגעהן מיט מענער, שלאגען זיי ווי אב ביי אלע יונגע מיידלעך זייערע חתנים און הייראטען מיט זיי. די יונגע מיידלעך האָ-בען דעריבער דערפיהלט אין דעם קאמפף אינגעמעכטיג און זיך געווענדעט צום גובערנא-טאר פון דער שטאט מיט א ביטע, אין וועל-כע זיי פערלאנגען אז יעדע פרוי א גרושה צי אנ'אלמנה, וועלכע וועט אבשלאגען א חתן ביי א יונג-מיידעל זאל בעשטראפט ווערען און אויך דער יונגערמאן זאל בעשטראפט ווערען. עס איז אבער א פראגע צי זייער ביטע וועט ערפילט ווערען.

האט דער קאלטער רעגען א ווייל'ע אויפגעהערט און די זון האט געחאפט א בליק וואס דא טהוט זיך...

— ברידערלאך! — האט דער רב געזאגט מיט א ציטערדיגען קול—לער-נען תורה לערענט איהר טאקי ניט, אבער ליעב האט איהר זי!.. פון ליעבע צו דער תורה פערגעסט איהר א ביסעלע אייערע צרות... גאט זאל העלפען, ברידער, איהר זאלט נאך אמאל לערנען אויך...

און דאס בילד פון מיין היימאטס-שטאדט, איך ווייס ניט ווי אזוי איז פאר מיינע אויגען געשטאנען די גאנצע צייט, וואס מען האט געלעזען און גע-זאגט שבחים דעם גרויסען קינסטלער. און אז איך האב געקוקט אויף דעם פול געפאקטען זאאל, האב איך געזעהן יענע יודעלעך פון מיין שטאדט, און אז זיי האבען געמאכט אוואציעס, האב איך געהערט: „אשריך, רבי עקיבא"... און אז איך האב מיט ליעבע און עהרפורכט געקוקט אויף דעם גרויסען דיכטער, האב איך געזעהן יענעם אלטען, גרוי-סען, קלוגען רב...

און טיעף אינ'ם הארצען האב איך ביידע פערשטאנען...

עזרא גאלדין.

איז ער שוין איבערצייגט?..

(„אסרו-חג"-דיגע געדאנקען).

י. ל. פ"ץ האט ארויסגעזאגט דעם געדאנק, אז פרישמאנ'ען, וואס האט זיין גאנץ לעבען געזאגט, אז עס איז ניטא ביי אונז ניט קיין ליטעראטור ניט קיין לעזער, וועט זיין יובילעאום-פייערונג איבערצייגען, אז עס איז פארהאן אי א ליטעראטור אי א לעזער...

דוד פרישמאן וועט נאך זיין ווארט זאגען, דער בעפליגעלטער גייסט, וואס שטויבט שטענדיג ארונטער אלץ וואס אבערפלעכליך און קליינליך איז, און קלאפט הארט אן אויף דעם קערן, בע-טראכט איהם, צי איז ער געזונד, עכט און קרעפטיג, דער קריטישער סאר-קאסטישער גייסט, וואס שטעלט זייט דרייסיג יאהר זיין פראבע-שטעמפעל אויף אלץ וואס מיר דענקען און שאפ-פען, צי איז דאס א בריליאנט אדער א אימיטאציע, ערנסט אדער א שפיעל-בעל, מאסיוועס גאלד אדער „עץ מצופה זהב". ער וועט נאך זיין ווארט זאגען...

איך וואלט ניט וועלען, אז פרישמאן זאל זיך ענדערן און אנהויבען זיין צו-פריעדען. מיר איז ליעב דער אונצו-פריעדענער פרישמאן, דער בייזער גייסט וואס לאזט אונז אויך ניט צו-פריעדען זיין, וואס וועקט און רופט און בייזערט זיך און לאכט און מאכט חוזק, און ווייזט אונז אונזערע קליינליכקייט און שרייט שטענדיג: ניט עכט, ניט ערנסט, ניט מאכיזו, ניט דורכהאפט, ניט היים, אויפגעבלאזען, אנגעווארעמט... אט דער פרישמאן איז מיר ליעב, דער פריש-מאן איז מיר טהייער...

אז איך האב בעטראכט די גראנד-יעזע פערזאמלונג צו פרישמאנ'ס יובי-לעאום, די אוואציעס, די בעגייסטערונג, האב איך כיך ניט געקענט בעפרייען פון איין געדאנק: ווי וואלט דאס אלץ אויסגעזעהן ווען דוד פרישמאן וואלט די לעצטע יאהרען ניט געשריבען זיינע יודישע פעליעטאנען און וואלט ניט איבערגעזעצט אין יודיש זיינע העבראישע פערלען און ריא-מאנטען, וואס האבען אפילו אין דער מייסטערהאפטער איבערזעצונג פיעל פון זייער חן און ווארימקייט און ליעב-ליכקייט און לויטערקייט פערלוירען, ווי וואלט עס אלץ אויסגעזעהן ווען פרישמאן וואלט געבליבען נאר יע-נער פרישמאן, וואס האט אונז, העב-ראישע שריפטשטעלער בעגייס-טערט און בעצויבערט, געזירעלט און געלערנט, און יעדעס מאל א שי-טער געטהון פאר אונזערע אויגען מיט א נייעם בריליאנט, א קליינער סקיצע, א נאוועלע, פול מיט פראכט און שענ-קייט, מיט זיין העבראיש, מיט זיין מאדערנער ביבעל — בלומענשראך, וואס יעדעס ווארט בליהט און זאפטיג-קייט, און מאכט ווייך דאס הארץ און דערקוויקט די נשמה... ווי וואלט עס אלץ אויסגעזעהן?..

אט דער געדאנק, דער בייסיגער „יתו"ש" האט מיך ניט אבגעלאזט די גאנצע צייט, ווי"ם מען האט געלעזען אויף העבראיש און געזאגט אין יודיש, און עס איז מיר געווארען שווער צו מוט. און...

איך ווייס ניט ווי אזוי איז עס גע-ווארען, איך האב מיך פלוצלונג דער-מאנט א בילד פון מיין געבורטס-שטעד-טיל...

שמחת תורה...

א רעגענדיגער טאג, נאס און קאלט און טרויעריג... צו יענער צייט איז ביי אונז אין שטעדטעל געווארען „חורבן", עס איז געווארען אין הויף א נייע פערוואלטונג, א נייער פערוואלטער און א נייער עקאנאם, האט מען די יודע-לאך שטארק געדריקט, מען האט אבגע-נומען זיי פון די הויפישע קראמען, געהעכערט דעם „צינש" פון די פלע-צער, אנדערע האט מען געסטראשעט מיט ארונטערווארפען זייערע הייזלעך פון הויפישע ערד, פון אנדערע האט מען פערלאנגט עפעס דאקומענטען, מען האט געדריי"ט, אנגעטהון צרות, איז געווארען א „ויאנחו" מיט א „ויזעקו", א קרעכצעניש מיט טומעל... דער „שמחת תורה"-טאג איז געווען א רעגענדיגער, א טונקעלער...

מיט איינמאל הערט מען אין מארק א געזאנג, יודעלעך טאפטשען אין בלאטע, יודעלעך האבען זיך געניט'ן פאר די הענר און מען טאנצט און מען זינגט: „שישו ושמחו בשמחת תורה"... פרעהט זיך, יודען, מיט דער תורה... און עס קומען צו אלץ מעהר יודען, און די פרעהליכקייט ווערט וואס מעהר און אין נאס און טריעב און... פרעה-ליך...

שטעהט דער גרייז-גראהער רב אין זיין קליין שטיבעלע, ביי זיין קליין פענסטער'ל, און זיין ליכטיג פנים, איז בלאס, און זיינע גרויסע, שווארצע, קלוגע אויגען זענען טרויעריג... אין בית המדרש, א גאנץ יאהר, זיצט ער עלענד, איינזאם, אליין מיט דער תורה, וואס טאנצען זיי עפעס היינט?.. איז עס זייער שמחה?...

אבער די שמחה אין מארק ווערט אלץ מעהר, ס'קומט אלץ צו מעהר „עולם", און עס הילכט א הארציגער „נגון": אשריך רבי עקיבא!...

האט דער גרייז-גראהער רב א שמיי-כעל געטהון, און זיין בלאסער פנים האט זיך בערויטעלט, און אין די גרוי-סע קלוגע אויגען האט זיך בעוויזען א טרעהר...

און ער איז ארויס אין מארק צו זיי-נע ברידער, און זיי האבען איהם גע-נומען מיט געזאנג...

צוליעב דעם טויט פון אונזער זעהר געעהרטען מיטגליעד

נ״ע ר׳ משה בלומענטהאל

דריקען מיר אויס די פאמיליע אונזער טיעפסטען מיטגעפיהל

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

די פערוואלטונג פון פעראיין „גמילת חסדים“

מאַרגאָווא 65 (שייבלער׳ס מאַרק). 98

צו אַלע אַרבייטער פון דער „האלץ-בראַנזשע“

מאָרגען שבת פינקטליך 6 אַ זייגער פאַרנאַכט קומט פאָר א אויסערגעוו.

אַלגעמיינע פערזאַמלונג

פון פאַפּעס. אַרב. פער. פון דער „האָלץ-בעאַרבייטונגס-בראַנזשע“

אין וואַרשעווער זאַל (פּאָלודניאָווא 36).

מיט האַך-אַכטונג די פערוואַלטונג. 116

פ. ס. נייע מיטגליעדער קענען זיך פערשרייבען ביים אייננאַנג פון זאַל.

בעקאנטמאכונג.

צו דער בעקוועמליכקייט פון׳ם געעהר־טען פובליקום האָב איך ערעפענט אין צענטרום פון דער שטאָדט

אַ פישלאַדען

עקע פעטריקויער און נאַווראָט 1

אין וועלכען עס איז צו בעקומען צו יעדער צייט זעמטליכע לעבעדיגע פישע צו מעסיגע פרייזען. ווי אויך ווערען אויף האַלצייטען, בעלער בעשטעלונגען אָנגע-נומען מיט פינקטליכע אויספיהרונג. מ. קאַטשמאַרעק, נאַוואָט 1, טעל. 21-23. 5613

די טעג האָבט איהר אין פעטערבורג צו ערשיינען א

וועכענטליכע אַרבייטער-ציַיטונג

„דאָס-וואָרט“

שטעהענדיג אויף א אויסגעהאלטענעם פּראָלעטאַריש-ציוניסטישען שטאַנדפּונקט וועט אונזער צייטונג ברייט בעלייכטען דאָס יודישע אין אַלגעמיינע אַרבייטער-לעבען.

3 1

די אַדרעס פיר אַלערליי בריעף:

Контора Журнала „ДОСЪ-ВОРТЪ“, ПЕТЕРБУРГЪ, 4-ая рождественская 13, кв. 23.

פאָדערט איבעראַל די

גומיאַבזעצע

מאַרס-דעמאָלין

עס ווירד העפליכסט ערזוכט ביים קויפען אַכטונג צו געבען אויף די אויפשריפט מאַרס-דעמאָלין.

הויפּט-פערקויף ביי מ. קראָנענבערג

114 7. פּעטריקויער שטר. 7.

(פאָדערט מאַרס-דעמאָלין איבעראל)

קודאָווא „צור קראָנע“ 5 1 5098

כשר רעסטאָראַנט און לאָזשיר-הויז אונטער דער אויפזיכט פון ברעסלויער ראַבינאַט. אָטיליע היידעמאַן. כשר

פערבלייבט נאָר ביז דעם 31-טען מאַי

לאָדז, זעליאָנאַ שטר. 12

אייננאַנג דורך פראָנט-טיער.

די בערימטעסטע ספּעציאַליסטקע אין פיזיאָ-גראַפאָלאָגיע פּראָפעסאָר

לידיאַ פּאָליאַקאָווא

טעלעפאָן 96-16

טרעפט און ערקלערט אָהנע פעהלער דעם כאַראַקטער פון יעדען מענשען. נעהמט אָן ביז 9 אָבענד טעגליך. 108

ד״ר ל. פּריבולסקי

פּאָלודניאָווא 2. טעל. 13-59.

ספּעציאַל-אַרצט פיר הויט, ווענערישע אור, האָאר-קראַנקהייטען עט מענער-שוועכע, אויך קאָסמעטישע פּפלעגע. בעהאַנדלונג פון סיפיליס נאָך עהרליך האַטא 606-914 אָהנע בערופס שטערונג. היילונג מיט עלעקטריציטעט אונד וויבראַציאָנס-מאַסאַזש. שפּרעכשטונדען פון 9—1 אונד 4—9. פיר דאַמען 5—6 בעזונדער וואַרטעצימער.

Dr. Wołynski

פּעטריקויער-שטר. 89.

ספּעציאַליסט פיר אָהרען, נאָזע און האַלז-קראַנקהייטען. געוועזענער לאַנגע צייט אַסיסטענט אין אוניווערסיטעט-קליניק אין ברעסלוי ביי פּראָפעסאָר הינסבערג. שפּרעכשטונדען פון 10—12 און 4—6 נאָכם. זונטאַג פון 10—12 מיטאָג. אָפּעראַ-ציאָנען, בראָנכיאָסקאָפּיע, עלקער-ליכט-בעדער. * 1390

דאָקטאָרין ל. ראַבינאָוויטש

אינערע- און קינדער-קראַנקהייטען

וואָהנט קאָנסטאַנטינער 37.

נימט אָן פון 10 ביז 12 און פון 4 ביז 6 אָבענדס. 2098

ערשטער

צאָהנערצטליכער קאַבינעט

Dr. Med. 5192

Zacharow

(געוו. פערוואַלטער און לעקטאָר פון א צאָהנ-ערצטליכע שוהלע)

ספּעציאַליטעט: מונד-חירורגיע צאָהן-קראַנקהייטען און קינסטליכע צייהנע.

פּעטריקויער שטר. 79.

עמפּפאַנגט פון 9½—2 און פון 4—8.

Dr. D. Fried

ד״ר ד. פריעד

ספּעציאַל-אַרצט פיר אינערע אונד קינדער-קראַנקהייטען וואָהנט יעצט ציגעלניאַ שטר. 45 הויז באַרטש. שפּרעכשטונדען פון 9—11 פריה און פון 3—6 נאָכמיטאַג.

טעלעפאָן 11-38. *

ד״ר זילבערשטראָם

Dr. J. Silberstrom

אָרדינ. אים שפּיטאַל, פון רויטען-קרייץ

זאַוואַדזקאַ 12

ווענערישע און קראַנק... בעהאַנדלונג מיט עהרליך-האַטא 606—914 ערצטליכע קאָסמעטיק. לעטציגער האָרע, פלעקען ... 2½—12, 5—8 וואָנטאַגס 11—4

היילאַנשטאַלט

פיר

אויגענקראַנקע

מיט שטענדיגע בעטען פאַן

Dr. B. DONCHIN

פּעטריקויער 69, טעל. 39-28.

שפּרעכשטונדען אין אַמבולאַטאָריום פון 10—12 און פון 4—7 נאָכמיטאַג. עמפּפאַנג פון קראַנקע פיר אָפּעראַ-ציאָנען אויף שטענדיגע בעטע. פיר אַרמע יעדען טאָג פון 9—10 אומזאָנסט. 401 108

Dr. Leon Grossman

וואָהנט פּעטריקויער 88.

טעלעפאָן 31-34.

אינערע- און נערווען-קראַנקהייטען.

שפּרעכשט. פון 9—11 און 4—6.

צאָהן-אַרצט ל. קאַפּאָטאַ

Dentysta L. Kapotta

זגערזשער-שטר. 54.

צאָהן-דאָקטאָר

D. SPERLING

זאַוואַדזקאַ 28

געוו. אַסיסטענט ד. מעלדער׳שען צאָהנ-ערצטליכען אינסטיטוטס אין בערלין ... פיר מונד-חירורגיע, אָרטאָ-פּעדיע און פּראָטעזע, בעהאַנדלונג דורך עלעקטרישע הילפס-אַפּאַראַטע, היילונג פון שלייםהויט-ערקראַנקונגען מיט וויבראַציאָנס-מאַסאַזש.

שפּרעכשטונדען פון 10—2 און 4—8

זונטאַג פון 10—12 אוהר

Dr. med. Leyberg

קרוטקאַ 5 טעל. 26-50

ספּעציאַליסט פיר הויט, ווענערישע און גע-שלעכטס-קראַנקהייטען. עמפּפאַנגט פון 10—1 און פון 5—8 נאָכמיטאַג. פרויען פון 5—6. (פיר פרויען א בעזונדער וואַר-טע-צימער). 5050

וואַרשעווער צירק A. Ciniselli אויפ׳ן מאַרגאָווער רינעק.

היינט און נור נאָך 2 טעג בלייבט דער צירק אין לאָדז.

היינט פרייטאַג האַלב 9 אַ זייגער אָוועַנד וועט געגעבען ווערען א

●●● גרויסע עקסטרא גאַלא-פאָרשטעלונג ●●●

דער עהרענאָבענד פון פרוי און הערר דירעקטאָר א. ציניזעלי

א גרויסער אויסנעצייכנעטער, בעשטעהענדער אויס פיעל נייהייטען ריעזען גאַלע און גלענץ-פּראָגראַם.

מאָרגען שבת דער פאַרלעצטער טאָג אין לאָדז. עס וועלען געגעבען ווערען

2 גרויסע פאָרשטעלונגען 2

האַלב 4 א זייגער נאַכמיטאָג און האַלב 9 אין אָוועַנד. אין ביידע פאָרשטעלונגען א גרויס ריעזען-פּראָגראַם מיט מיטווירקונג פון דער גאַנצער געזעלשאַפט און דירעקטאָר-פּאַר. א גרויסע אויסשטאַט.-באַלעט-פּאַנטאָמימע

טאַנגאָ פאַר געריכט

מיט ספּעציעלע דעקאָראַציעס איינגעריכטעט פאַר דעם מאַניעזש אויך רייכע קאָסטיומען מיט מיטווירקונג פון גאַנצען באַלעט און די ספּעציעל אויס פּאַריז אָנגעקומענע סאָליסטען.

צו דער נאָכמיטאָג-פאָרשטעלונג האָט יעדער ערוואַקסענער דאָס רעכט מיטצונעהמען א קינד ביז 10 יאָהר אומזאָנסט.

העלענענהאָף

זונטאַג דען 17-טען מאַי 1914

גרויסעס

גאַרטענפעסט

„פריהלינגס-בעגריסונג“

קאָנצערט פון סימפאָנישען בלאַז-אָרקעסטער פון וואַרשויער פייערלעשער אונטער דער לייטונג פון קאַפּעלמייסטער ה׳ א. שיעלסקי. פון 4 אוהר נאַכמיטאָג ערהאַ-טען די ערשטע 300 דאַמען לעבענדיגע בלומען. אילומינאַציאָן פון גאַנצען גאָרטען. אָבענדס גרויסער פייערווערק. אַנפאַנג פון 4 אוהר נאַכמיטאָג. ענטרעע 30 קאָפּ., קינדער און שילער 15 ק.

מאָרגען שבת פריה-קאָנצערט, קאַסע-ערעפנונג 6 אוהר פריה.

אַנפאַנג 4 אוהר. ענטרעע 25 און 10 קאָפּ.

צום נייען שולי-יאהר וועט נעעפענט ווערען אויף דעם נייען רינג № 2

(ווי עס געפינען זיך יעצט בערליץ׳ס-קורסען) די

העבערע 4 קלאַסיגע קנאַבען-שולע

מיט אַלע רעכטען פון רעגירונגס-שולען

פון מ. פ. קאַראַטקעוויץ 9095 4 1

די עקזאַמענס פאַר די פעריען וועלען זיך אַנפאַנגען אַם 20-טען מאַי (2 יוני) און נאָך די פער-יען דען 19-טען אויגוסט (1 סעפּטעמבער). נעהערע אויסקינפטע ערטיילט ה׳ קאַראַטקעוויץ יעדען זונטאַג און דאָנערשטאַג פון 7 ביז 9 אוהר אַבענדס ביז דעם 1-טען יולי אין דער שולקאַנצליי פון ה׳ שאַקין (עקקע ציעגעל-שטר. 23 און זאַכאָדניאַ-שטר. 62, טעלעפאָן 27-27) און נאָך דעם 1-טען יולי אין זיין אייגענער שולקאַנצליי (נייער רינג 2 №). ביטעס אום אויפנאַהמע ווערען טעגליך אָנגענומען. פּראָגראַמעס פאַר 5 קאָפּ. קען מען בעקומען אין די בוכהאַנדלונגען פון ה׳ פישער (פּעטריקויער 48) און ה׳ יאַבלאָנסקי (פּעטריקויער 26).

בעמערקונג: די צאָהל פון די שילער אין יעדע קלאַסע וועט זיין בעגרענצט.

ИНСПЕКТОРЪ

Частнаго высшаго съ правами казенныхъ м. начальнаго 4-хъ кл. уч. АЛЕКСАНДРОВА 5583 2 2

מאַכט בעקאַנט, אַז די עקזאַמענס אין די פאָרבערייטונגס און I קלאַס, וועלען זיך אָנהויבען דעם 20-טען מאַי אַלטען סט., אין II קלאַס ד. 12 מאַי אַלט. סט., אין III קלאַס ד. 2 מאַי אַלט. סט. פון 1/14 יולי וועט די שולע איבערגעטראָגען פון דזשעלנאַ 13 אויף ניקאָלאַיעווסקאַ 11, אין א בע-זונדערער געביידע, וועלכע איז ספּעציעל געבויט געוואָרען פאַר דער שולע.

פון אָנפאַנג פון לעהר-יאהר וועלען אין דער שולע פאָרגעטראָגען ווערען סטיליסטיק, מוזיק און געזאַנג.

בעמערקונג: פון נייעם שול-יאהר, ווירד די צאָהל פון שילער אין יעדע קלאַס בעגרענצט זיין.

МУЖСКОЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНIЕ

съ курсомъ ПРОГИМНАЗIИ вѣдомство Мин. Нар. Просв.

МИХАИЛА МАРГУЛИСА въ Лодзи,

7. ул. Св. Андрея 7.

אָנגאַהמען פון נייע שילער טעגליך אין קאַנצליי דער שולע. איינטריטסעגזאַמען בעגינט ד. 11/4 מאַי. אין פּלאַרשי פּריגאָטאָוויטעלני קלאַס ווערען יונגלעך אָנגענומען נישט יונגער פון 6 יאהר, אָהן יעדער פאָרבערייטונג. די צאָהל שילער אין יעדער קלאַס אין לויט די פּראַגאַנישע אנזילס בעגרענצט. 133

4-קלאַסיגע קנאַבען-שולע

מיט׳ן פּראָגראַם פון רעגירונגס-פּראָגימנאַזיען פון

א. זשימאָווסקי אין לאָדז.

איינטריטס עקזאַמען אין די קלאַסען: פּאָדגאָטאָווקע, I, II און III פאַנגען אָן ד. 4 יוני. ביטען ניממט אָן די קאַנצעליי פון דער שולע, פּעטריקויער 71 טעגליך פון האַלב 10—3 נאַכמיטאַג. ביי דער ביטע מוז מען בייליגען א פאָרמעלע מעטריקע, שטאַט-צייגניס, און פון צווייטען מאָל פּאָקען געזעצט, איינשרייב-געלד אין די פּאָדגאָטאָווקע בעטראָגט 60 רובל אין די I און II און III 75 רובל יעהרליך. יודען ווערדען אָנגענומען גלייך מיט אַלעמען. 807 6 9

4 קלאַסיגע האַנדעלס-שולע

פון לאָדזער געזעלשאַפט צו פערשפּרייטען האַנדעלס-בילדונג (דלוגאַ 45)

מאַכט בעקאַנט, אַז די פאַר וואַקאַנסן איינטריטס-עקזאַמענס וועלען זיך אָנפאַנגען דען 3-טען יוני ד. י.

ביטען נעהמט אָן די קאַנצעלאַריע פון די שולע טעגליך אין די ביורא-שטונדען. 5600 3 1

זומערוואָהנונגען

1 צימער און 2 צימער און קיכע מיט קאָמפּלעטע מעבעל-איינריכטונג אין א סאָסנאָווע וואַלד, וועלכער איז פון לאָדזער דאָקטוירים אַלס געזונד און טרוקען אָנערקענט גע-וואָרען, 20 מינוט פון פּאַביאַניץ מיט אייגענער ליניע-קאַ צופאָהרט וואַגען נאָך צו פער-מיעטען. צו ערפאַהרען אין מעבעל-מאַגאַזין פון לעאָן כאַלאַמאַנאָוויטש לאָדז. 66 זאַכאָדניאַ 66, טעלעפאָן 26-31. 27 2 1

ד״ר מ. וואָלפסאָהן

אינערע און קינדער-קראַנקהייטען

זאַכאָדניאַ 17 טעלעפ. 04-3.

עמפּפאַנגט צו הויזע פון 4 ביז 6 נאָכ-מיטאַג, און פון 9 ביז 10½ פריה אין בע-לוטער-קליניק זגיערזשער 15. 5184

86 צאָהן-אַרצט

י. ביטענסקי

20 זגערזשער 20

געגענאיבער דער קאַטאָלישער קירכען שענסטע די שענסטע קאַרטעקסטע פּלאָמבען און קינסטליכע צייהן צו מעסיגע פּרייזען. *

ד״ר א. טערעשקאָוויטש

אינערע קראַנקהייטען

(האַרץ, לונגען)

ווידזעווער 40, טעל. 26-92.

שפּרעכשט. פון 5 ביז 7 נאָכט. 4342

עלטעסטער פעלדשער

מ. אַדאַמאָוויטש

אַלעקס נדריסקאַ 6 (מרדכי גבאי׳ס גאָס)

וועט זעצען פּאָקען פון 1 ביז 3 מיטאַגס פאַר אַרמע צו 10 קאָפּ. 718

פּראָשעניעס 125

קרימינעלע פּראָצעסען, אַפּעלאַציעס, קאַ-סאַציעס, קאָנטראַקטען, אויסלענדישע פּע-סער, אויך אַדמיניסטראַטיווע זאַכען נעמט אָן דוד מאַקאָוו ווידזעווסקאַ 36 וו. 38.

מעבעל

פון א עס-צימער אַמעריקאַנער איז זעהר ביליג צו פערקויפען. פּעטריקויער 48 וו. 3 2 5585

צאָהן-אַרצט

I. Segalewicz

ברזעזינער שטר. 25.

עמפּפ. פון 10 ביז 1 און פון 3 ביז 8. 780

Dr. med. Langbard

געוו. אַסיסטענט אין בערלינער קליניקען ווענערישע קראַנקהייטען, ספּעציעל טריפּער און סיפיליס

נאָך די נייעסטע בעהאַנדלונגס-מעטהאָדען

זאַוואַדסקאַ 10, טעל. 88-33.

שפּרעכשט. פון 8—1 און פון 4 ביז 8½ אָבענדס. 5415

Dr. P. Grossman

דר. פ. גראָסמאַן

אינערע און קינדער-קראַנקהייטען

פּעטריקויער 15. טעל. 88-31

שפּרעכשט. 9—10 פריה און 5—7 נאַכט 4241

דער ערשטער און עלטעסטער לאָדזער קאַליגראַף

Я. БЕРМАНЪ

לעהרענט אויס אין א קורצער צייט שרייבען די שענסטע קאַליגראַפישע קאָנטאָרסקע שנעלשריפט מיט מעסיגע בעלאָהנונג. 78 82

Полудневая 25 кв. 26.

א געזעלען

ווירד געזוכט ביים מעכאַניקער י. ציע-מעלסקי קאָנסטאַנטינער 31. 104

לאה שעראַדסקא לאָדז

חיים פּרושינאָווסקי אָזאָרקאָוו

פערלאָבטע

אים מאַי 1914. 105

צור פערלאָבונג פון פריינד

לאה שעראַדסקא

מיט הערן חיים פּרושינאָווסקי

גראַטולירען הערצליך

יעקב גאָנסקי, 105

משה יעקב זעלמאַנאָוויטש.

קאָנצערט-גאָרטען

„מאָנטיפּעל“

מאָרגען שבת

ערעפנונג פון זומער-סעזאָן.

ערשטעס גרויסעס קאָנצערט פון וואַרשוי-ער סימפאָנישען אָרקעסטער אונטער לייטונג פון ה׳ בראָניסלאַוו שולץ. פּראָפעסאָר פון וואַרשויער מוזיק. געזעל. אַנפאַנג האַלב 9. אם וואָך- און פייערטאַגען 8 אוהר. ענטרעע 30 קאָפּ. אַבאָנעמענטען 12 בילעטס 3 ר׳ יעדען פרייטאַג סימ-פאָניע-קאָנצערטע. ענטרעע 50 קאָפּ. אַבאָנעמענט אונגילטיג.

ערשטקלאַסיגע שניידער-געזעלען

ווערען געזוכט ביי מ. א. מאַרקאָוויטש. 120

א האַלב-געדעקטען פאַעטאָן

מיט גוטע רעדער איז צו פערקויפען שרעדניאַ 60, צו ערפאַהרען ביים פאַעטאָנער. 2 1 119

א שפולער-מעדעל

ווערט געזוכט ביי לוצקי אַלטער רינג 2. 1 121

א גוטער קאָמאַשען-רעכטסוועער ווי אויך פּאָמאָטשניק, לעריונגע ווערט געזוכט ביי אָדערבערג ראַזוואַדאָווסקאַ 6. 124

בערלין

רוסישעס האָטעל אדעסא

ליניען שטראַסע 146 אַם באַהנהאָף פרידריכשטראַססע

כשר — רעסטאָראַנט — כשר

5562 פ. מינקאָווסקי. 62

! זאָמערוואָהנונג !

אין איינער שעהנער טראָקענער געזונדע געגענד גרויסער סאָסנאָווער וואַלד 1 מי-נוטע פון טראַמוואי כאַאַציע אַדעלמאַיוועק זינד נאָך צו פערמיעטען 2 צימער עט קיכע מעבלירט און ניכט-מעבלירט. אָנפראַגען פאַנסקאַ 85 ביים ווירט. טעלעפאָן 33-74. 3 3 989

פון 1 יולי

צו פערמיעטען 4 קעלער-שטובען מיט 2 איינגאַנגען אין פראָנט. זאַכאָדניאַ № 10 צו ערפאַהרען ביים ווירט אין דיזען הויז. 3 2 102

לאַדען, וואָהנונגען

זאַוואַדזקאַ 8 ווערט אָדער פון 1-טען יולי 1914 בעשטעהענד אויס 5, 4, 3 און 2 צימער מיט זעמטליכע בעקוועמליכקיי-טען צו פערמיעטען. נעהערעס ביי מאָדער פון 12—4 מיטאַגס און ביים סטרוזש. 91 3 2

דירעגענט ל. זעלמאַן

נימט אָן קנאַבען אונד מענער מיט גוטע שטימען צום כאָר געזאַנג, ערטהיילט אויך אונטעריכט און נאָטען לערנען (מאָדאַד-ציאַ) אונד האַרמאָניאַ. מעלדונגס-שטונדע פון 2 ביז 4 אוהר. פאָסאַזש-שולץ 35 וואָהנונג 7. 33 951

לערן-יונגען

ווירד געזוכט ביי י. מאַרקוס, שרעדניאַ שטר. 23 № וואָהנ. 50. 33 949

האָטעל און פּענסיאָן חאַרקאָוו

כשר

בערלין

127 פרידריכשטר. אם באַהנהאָף 5563

ווער עס האָט א אַלטע

ספר תורה

צו פערקויפען זאָל זיך ווענדען וגערסקאַ גאַס נומער 12, וו. 27. 100 2 2

צו פערמיעטען

פאָם 1 יולי וואָהנונגען בעשטעהענד פון 1, 2, 3 צימער אונד קיכע מיט אַלע בעקוועמליכקייט, עלעקטרישע בעלייכטונג, ווי אויך איין לאַדען פּראַנציסקאַנער 19. 998 4 4

פיינגעבילדעטער קויפמאַן

34 יאהרע זעהנט זיך נאָך גליקליכער עהע, עס ווירד אויף אינטעליגענטע געבילדעטע דאַמע מיט ענטשפּרעכענדען פערמעגען רעפלעקטירט. פערמיטלונג ערוויינשט. אויספיהרליכע אַנטוואָרט אונטער „S. W.“ אן די רעדאַקציע. 93 2 2

אויף אונטערקונפט

זאָפאָרט צו פערמיעטען 2 גרויסע קעלערס מיט ווינדעס. עס קען אויך פערדינגען ווע-רען אויף עפּעס אַנדערש. ראַרטוואַלבסט וענצען אויך הערינג-טינען צו פערקויפען. געבר. וויראַווסקי מרדכי גבאים 13, 22 105

118 נעהערינען

צו טריקאָט-מאַשינען קענען זיך מעל-דען צו ל. העגרעלעס, שרעדניאַ 2.

דאַנקזאַגונג.

אים נאָמען פון די מאַלער-סעקציע ביים האַנדווערקער-קלוב, דריקט אויס איהר אינניגסטען דאַנק דעם הערן א. ראָזענטהאַל פאַרבען- און טאַפּעטען-געשעפט פיר זיינע שפּענדע אין טאָג פון זיין 40 יעהריגעס געשעפטס-יוביליאום 100 רובל צור גונסטען די אונטערשטיצונגס-קאַסע. 123 די פערוואַלטונג.

ווישניאָוואַ גוראַ דאָס געזונדע אַטמאָספערע!

דער ערשטער פּענסיאָנאַט „זדראָוויע“ פון S. Rapoport איז ערעפנעט מיט דען בעריהמטען שטאָפּ-קוהר פון די בעסטע שפּייזען, די קיכע לייטעט דער ערשט-קלאַסיגער קאָכער הערן ס. דרעלעוויטש אויס זאַכצרון. צום טיש נעהמט א פּראַנטוואָרטליכער קעלנער. 128

איין לאָדען נעגענאיבער גראַנד האָטעל

אויף פּעטריקויער שטר. איזט צו פערמיעטען, צו ערפאַהרען פּעטריקויער שטר. 145, וואָהנונג 30 פון 1—3 מיטאַג. 5616 3 1

א קאָמפּאַניאָן

צו א זעהר ווילטיג און פּראַקטיש נייעם, צו פאַטענטירען און פערמעהרען, ווירד געזוכט. נעהערעס א פּאַר הונדערט רובל צו ערפאַהרען פּאָלנאָצנאַ 13 וו. 1 ביי ליסמאַן פון 3 נאָכמיטאַג. 133

עס ווערען געזוכט פאַרמירערס אונד רעפּעזירערס אין דער שטרימפּף-פאַבריק פּרושעיאַור 93. 130

עס ווירד געזוכט א מעדעל ביי א דאַ-מען-שניידערין ווי אויך א לערן-מע-דעל. פּראָמענאַדע 34 וואָלבערג. 109

אויסלאַנדס פּעטענטער

אויף פּאַטענטען אונד פאָרמאַליטעטען צו האָלצייטען פּערטיגט אויס שנעל אונד פּינקטליך צו מעסיגע פּרייזען. פּרויז ווינקלער זגערזשער 40. 132

Potrzebne zdolne panny do pracowni sukień Gelkopf, Benedykta 34. 129 1

וויכטיג פיר שטיקערס!

די שענסטע אונד בעסטע צעקלען, ווי אויך אויסער ווערען שנעל אונד פּינקטליך פערפערטיגט, מיט זעהר ביליגע פּרייזען.

נאַוואָמיעסקאַ 26 פראָנט.

בעמערקונג: לעהרן-מיידעלך צו מאַשין-שטיקעריי מיט זעהר גוטע בעדינגונגען ווערען געברויכט. 122

צו פערמיעטען

פון 1-טען יולי נאָוואָמיעסקאַ 11 אין פראָנט הויז 1-טע שטאָק 3 צימער עט קיכע, מיט בעקוועמליכקייטען, ווי אויך 4 אונד 5 צימער, א לאַדען אין פראָנט, און א לאַ-דען אויפ׳ן הויף ווי א קעלער אין טויער אויף א כאַלאַניאַל-לאַדען, וועלכעס עס עק-זיסטירט 20 יאהר. ווי אויך פערשיעדענע וואָהנונגען מיט בעקוועמליכקייטען. 110 31

א מיטטלערער יונגע

ווערט געזוכט אין דער קאַרטאָנשלעגעריי פון א. עפּשטיין, גלובנאַ 55. 134 1

135 קניפּערינס

צו פאַרטיערען אויף לערנמיידלעך ווערען געזוכט ביי מייטעלבוים, שרעדניאַ 40 וו. 16

פון אויסלאַנד צוריקגעקעהרט

דר. לעווקאָוויטש

הויט ווענערישע בלאָזען-ליידען אונד מענער שוואַכע. ביי סיפיליס 606—914 טריפּער - היילונג אָהן שפּריצונגען (לויט א נייע מעטהאָדע) קאָנסטאַנטי-נער שטר. 12 נעבען וועלינס טעאַטער שפּרעכשטונדען פון 9—1 אונד פון 6—8 נאָכם. דאַמען פון 5—6. *

Dr. A. Grosglik

רענטגען און ליכט-היילאינסטיטוט.

זאַכאָדניאַ 68 טעל. 16-35.

הויט, האָאר, ווענערישע און האַרן-אָרגאַ, קראַנקהייטען. בלוט-אונטערזוכונג ביי סיפיליס בעהאַנדלונג מיט רענטגענשטראַהלען, קוואַרץ ליכט און האָכפּרעקווענץ יעצאָרסאָנוואַליזאַציאָן שפּרעכשטונדען פון 8½—11½ און פון 6—8. פיר דאַמען 5—6.

צאָהן-אַרצט ב. הורוויץ

ציעגעל-שטר. 45.

אייננאַנג זאַכאָדניאַ 55.

נימט אָן טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אָבענד נעמט אַרויס ציינער אָהנע שמערצען, קינסט-ליכע צייהן מיט און אָהנע גומען אויס גאָלד און פּלאַטין. גאָלדענע קראָנען און בריקען-אַרבייט. פיר אַרבייטער און שילער אויסערגעוועהנליך ביליגער. 73

Dr. B. Rejt

שרעדניאַ 5 — טעלעפאָן 79-33.

ספּעציאַליסט אויף קראַנקהייטען: הויט, האָאר, ווענערישע, געשלעכטס און ערצט-ליכע קאָסמעטיק. היילונג פון סיפיליס מיט סאַלוואַרסאַן עהרליך האַטא 606 און 914. היילונג מיט עלעקטריק, עלעקטראָסקאָפּיע (ענטפּערנונג פון האָאר), בעלויכטונג פון קאַנאַל (אורעטראָסקאָפּיע). עמפּפאַנג פון 9 ביז האַלב 12 און פון 5—8. זונטאַג און פייערטאַגען פון 10—2. פאַר דאַמען א בעזונדער וואַרטע-צימער. 6416

אַקושעריו-מאַסאַזשיסטין

דיפּלאָמירט פון הייזערל. מעדי-צין-אַקאַדעמיע אין פּעטערסבורג

נעמט אָן מאַסאַזש, וועבערטען הויט-איינ-שפּריצונגען, ערטיילט ראַטה אונד הילפע געהיימע פּאָלשטענדיגער סעקרעט. ברוסט-ענטוויקלונג.

903 10 5

אַנדזשעיאַ 39, וו. 13, פון 12—8.

וויכטיג פיר דאַמען!

נור פיר

75

קאָפּ.

פּאַצען וויר די עלעגאַנטעסטע

היטע

נאָך די לעצטע פּאַריזער מאָדע ווי אויך די עלטעסטע היטע איבעראַרבייטען וויר אויף געזונדליך ביי. גרויסער אויסוואַהל פון פערטיגע נייע היטע און צוגאַטען

דאַמען-היטע-אַטעליער

„CHARMAN“

זאַכאָדניאַ 34, וו. 1.

צווייטע יודישע באַנק

די 2-טע לאָדזער יודישע לייה- און שפּאַר-קאַסע. פּעטריקויער 33
טעלעפאָן 88-33.

ניִמט אָן מיטגליעדער מיט אַ בײַטראַג (פּאַי) פון 30 רובל און גיבט אַרויס הלוואות ביז 300 רובל אויף מאָנאַטליכע ראַטענצאַהלונג.

נימט אַן איינלאַגען!!! אויך נדן-געלדער, און גיבט אַרויס שלישות ע״צ ה״ע, די באַנק צאָהלט פיר געלדער: אָהנע טערמין 4½%, ביז 3 מאָנאַט 5%, ביז 6 מאָנאַט 6% און ביז 12 מאָנאַט 7%. דאָס ביוראָ איז אָפען טעגליך פון 9 ביז 1 און פון 6 ביז 8 אוהר. שבת און י״ט איז די באַנק געשלאָסען. נעהעריגע אינפאָרמאַציאָנען אין ביוראָ. אַנמערקונג: לויט דעם § 36 און 38 פון אוסטאַוו ווירד אויף די געלדער, וואָס מען לעגט אַיין אין באַנק קיין ארעסט אַנגענאָמען און אַלע ווכלאַרען און פּראָצענטען זענען פריי פון אַבצאָהלונג אונד סטעמפּעל.

פּעטריקויער 33 — 1182 100 29

אין בוסק

הירד פון 20-טען ר. מ. ערעפענט דאָס פּענסיאָנאַט

Willa Angielska

אונד עמפּפעהלט שמאַקהאַפטע בעקעסטיגונג אונד עלעגאַנטע צימערן מיט רעעלע בעדינונג.

האַכאַכטונגספאָל י. האַכערמאַן.

אַדוואָקאַט

נ. ווײנבערג
דלוגאַ 77 77
שפּרעכ. 8—11 פריה און 2—10 אַבענד. 5006
א. א אויך מיליטערזאַכען און אַלער אַרט שתדלנות אין אַלע רעגירונגס-אַנשטאַלטען.

Hotel

94 8 2
פריהער מעטראָפּאָל, 50 צימער שעהן רײנע רט. פּעטריקויער שטר. 18 פער זאָפאַרט צו פערמיעטען, נעהערעס ביים ווירט פּאָלודניאָוואַ № 20.

בעקאַנטמאַכונג. איך האָב די עהרע מיטצוטײלען מײנע געעהרטע קליענטען, דאָס דעם 4-טען מאי האָב איך געעפענט מײן מאַגאַזין פון שוהע אויף צעגעלניאַנאַ 24 ווי אויך מײן ווערקשטעל בלײבט ווי פריהער צעגעלניאַנאַ 9.
מיט אַכטונג
J. Kowalczyk.
5569

היילאַנשטאַלט פיר הויט- אונד ווענערישע קראַנקהייטען

ד״ר ל. פּאַלכ, ז. גאַליץ א. סט. יעלניצקי

וואָלטשאַנסקאַ 36, טעלעפאָן 81-14.

אויפנאַהמע שטאַציאָנערער קראַנקער (אין אײנצעלצימערן אונד אַלגעמײנע קראַנקעזעלען). — טעגליך אַמבולאַטאָרישער עמפּפאַנג אונבעמיטעלטער פּאַציענטען. קאָנסולטאַציאָן 60 קאָפּ. 737

רענטגען-, ליכט- אונד עלעקטריציטעטס-קורען.
בלוט-אונטערזוכונג בײַ סיפיליס. עלעקטרישע גליהליכט-בעדער.

שפּרעכשטונדען דער אַמבולאַנץ: וואָכענטאַגס פון 8 ביז 9 אוהר פריה, 12 ביז האַלב 2 אוהר מיטאַגס און 7½ ביז 8½ אוהר אַבענדס. — אַם זאָן- און פײערטאָגען: פון 8 ביז 10 אוהר פריה און 12 ביז האַלב 2 אוהר נאָכמיטאָג.

Bad ELSTER

Sachsen

כשר

Restauration Hamburg

neu eröffnet.
Elegant eingerichtet. Wiener Küche.
Eröffnung am 15-ten Mai, unter aufsicht Verein Hamburger.
Besitzer 5396 8 5
Salomon Ekstein.

בערלין

האָטעל אונד פּענסיאָן בראָוער
כשר
פרידריכשטראַססע 131 B אַם באַהנהאָף פרידריכשטראַססע 5003

Bad Kudowa

כשר Villa Lövy I. R. כשר
Tel. 49 טעל.
עמפּפיעהלט זיך אים וואַלד געלעגענעם לאָזשירהויז מיט פּענסיאָן אונד קאָססערטאַבעל נאָך דער נײעסטען צײט אויסגעשטאַטעט ואפילו המהדרין מן המהדרין יכולים לסמוך עליו. 6579 א 2
משה מנחם סג״ל לעווי
בלאָאַמ״ו הרב המה״ג ממדינת הגר.
גרויסער מיטאַגטיש!

קאָמפּאָזיטאָר אין מוזיקלעהרער

ז. זילבערטס

איז אויס מאָסקווי צוריקגעקעהרט. גיט אונטעררילט ספּעציעל אין שטימען-בילדונג, קלאַוויר, טעאָריע, האַרמאָניע אין פולען קורס פון קאָמפּאָזיציאָנען. וואָהנט דזשעלנאַ № 41 עמפּפאַנגט פון 11 ביז 1 און פון 4 ביז 7. 5869

די שעהנסטע

קאַליגראַפישע קאָנטאָרסקע שנעל-שריפט לערנט אויס דער בעריהמטער פּר׳ קאַליגראַף ל. בערמאַן, זאַוואַדזקאַ 19 אין 15 לעקציאָנען, די ערגסטע צובראָכענע האַנדשריפט ווערט אויסגעבעסערט אויף דער שעהנסטער שריפט, וואָס איז אַ ציהרונג פאַר בוכהאַלטעריע אין קאָרעספּאָנדענציע. דער פרײז איז זעהר ביליג, דער וואָס צאָהלט אײן מאָל - צאָהלט, לערן איך ראַנדשריפט אומזאָנסט. דער וואָס קאָן גאָרניט שרײבען קאָן זיך אויסלעהרנען שרײבען גוט אַ בריעף אין אײן מאָנאַט. פאַר ערפאָלג ווערט גאַראַנטירט. געענדערט דעם אַדרעס: זאַוואַדזקאַ 19, וו. 1.

Утерянъ вексель на сумму 350 рублей, подпись А. Гросбартъ и М. Лейманъ, Константиновъ, ордра Д. Мишлибурскiй. День платежа 18 Августа н. ст. въ Лодзи Долгая 91 у г. Эдуарда Бабiацкаго. Отдать Мишлебурскому, Петрковская 38. 76 14

Хилель Апфельбаумъ
потерялъ свой паспортъ выдан. гм. Гшицы, Ильжецкаго уѣзда, Радом. губ. Отдать въ полицiю. 96 3 2

Ента Гандельманъ
потеряла свой паспортъ выд. гм. Сильморжецъ. Отдать въ полицiю 3 3 80

אַ יין לאַנג עקזיסטירענדער פּראָוויזאָרען מיט אַ גרויסען פענסטער איז צו פערמיעטען אויף וואָלטשאַנסקאַ שטראַסע 21 צו פרעגען בײם ווירט. 3 3 86

די ערשטע היילאַנשטאַלט-אַמבולאַטאָריום פיר פאַמענדע קראַנקע.

פּעטריקויער 45 טעלעפאָן 13-30

דר. ק. בלום, נאָז-, אויערן- אונד האַלז-קראַנקה. מאָנט., דיענסט., מיטוו., דאָנערשטאַג. פון 1—2, פרײטאַג, שבת, זונט. פון 9—10 פריה.
דר. י. ליפשיץ, קינדער-קראַנקהײטען פון 1—2.
דר. מ. קאַנטאָר, חירורג-קראַנקהײטען פון 2—3 און 7—8.
דר. מ. פּאַפּיערני, פרויען-קראַנקהײטען פון 3—4.
דר. ב. דאַנכין, אויגען-קראַנקהײטע נעהמט אָן טעגליך פון 9—10 פריה.
דר. י. שוואַרצוואַסער, אינערליכע און נערווען פון 10—11 אונד 4½—5½.
דר. ל. פּריבולסקי, הויט אונד ווענערישע קראַנקהײטען זאָנט, דיענסט, דאָנערשט. אונד פרײטאַג פון 1½—2½, מאָנטאַג, מיטוואָך און שבת פון 8—9.
דר. שומאַכער הויט און געשלעכטס-קראַנקהײטען, מאָנטאַג, מיטוואָך און שבת פון 1½—2½. דיענסטאַג, דאָנערשטאַג און פרײטאַג פון 8½—9½ אַבענדס זונטאַג פון 2—3.
בלוט, אורין-אַנאַליזין, פּאָקען זעצען, אינהאַלאַציאָן נאָך סיסטעם פּראָפעסאָר קראַסטען.
פיר אונבעמיטעלטע בעראַטונג 50 קאָפּ.

באַלוטער היילאַנשטאַלט

זגערזשער 15 .15

ד״ר וואָלפסאָן, ד״ר מינץ, ד״ר טענענבוים און ד״ר טערעשקאָוויץ
אינערליכע, קינדער און פרויען קראַנקהײטען פון 9 ביז 3 און פון 6½ ביז 8. ד״ר האַלענדערסקאַ אויגענקראַנקהײטען פון 10 ביז 11. ד״ר זילבערשטראָם הויט אונד ווענערישע קר. פון 3 ביז 4 נאָכם. ד״ר ב. כהן כירורגישע אויערן, נאָז און האַלז-קראַנקהײטען פון 7 ביז 8 אַבענד.
5562 ראַט 30 קאָפּ.

אין סקלאַד אַפּטעקשנע

10 זאַוואַדזקאַ 10 6949
בעקומט מען אַ ווילערעס מיטעל געגען פערשטאָפּונג, אײן גוטעס מיטעל געגען נערווען און מאַגען-שוואַכע, פּלאַסטער פאַר פרויען, וועלכע לײדען אין פערהאַרטונג דער ברוסטען אין געשווירע, זיך זעלבסט צו קורירען. אַ ווילערעס מיטעל געגען הינער-אויגען ווי אויך געגען שמיטצען פון פּנים און הענט, אַ גוטעס מיטעל געגען ווערעם און מאַטען צו פערטיליגען. אויס׳ם לאַגער אימער פרישע אויסלענדישע וואַסערן אַלע וואַרטען ביליג. טעגליך פרישען קעפיר צו קורירען. אויך גוטע געפּאַסטע אויסלענדישע בוילבינדען און גוטע געפּאַסטע ברוכבענדער צו בעקומען בײ וואָלמאַן זאַוואַדזקאַ 10

אין סקלאַד אַפּטעקשנע

עמפּפעהלט פיר גאַנצען ווינטער פרישען טראָן. קינדער, וועלכע פערטראָגען ניט קען טראָן ווירד דורך אײן שמאַקהאַפטיגעס מיטעל ערזעצט.

מעדלעך געזוכט

נײטיג צו סאָרטירען פעדער זאַפאָרט. וואָלטשאַנסקאַ 50. וואָהנ. 3. 2 2 79

Norddeutscher Lloyd, Bremen.

נאָרדדײטשער ללאָיד, ברעמען

איבער ברעמען קיין אַמעריקא!

די דאַמפּפשיפען פון נאָרדדײטשען ללאָיד זענען בעוואוסט אין דער גאַנצען וועלט מיט זייער פּראַכטפאָלער אײנאָרדנונג, מיט זייער בעסטער קיך און מיט דער העפליכער בעציהונג צו די פּאַסאַזשירען.

פאַר די יודישע פּאַסאַזשירען געפינען זיך אויף די שיפען פון דעם ברעמענער „ללאָיד" בעזונדערע כשר׳ע קיכען מיט ספּעציעלע יודישע קוכאַרעס אונטער דער אויפזיכט פון ברעמענער רב. אין ברעמען איז פאַר די יודישע פּאַסאַזשירען פאַרהאַן אַ בעזונדערע אַכסניה („שטאַדט וואַרשוי") מיט אַ שוהל, אַ כשר׳ער קיך א. ז. וו.

עס ווירד אַרויסגעשיקט אומזיסט אַיינע אינטערעסאַנטע בראָשורע אין רוסישער און אידישער שפּראַך מיט פיעל בילדער: „מיט דעם נאָרדדײטשען ללאָיד קיין אַמעריקא". אַדרעס:

Norddeutscher Lloyd, Literarisches Informationsbureau, Berlin W. Babelsbergerstr. 43.

וואו האָבען זי געקויפט איהרען עלעגאַנטען פריהלינגס מאַנטעל?

בײ **שמאַיעוויטש** פּעטריקויער 126 עקע נאַווראַט.

וואו עס געפונען זיך די לעצטע פריה-יאָהר׳ס נײהײטען אויף לאַגער ווי:
מאַנטעל, קאָסטיומען, און רעק פון די אײנפאַכסטע ביז די עלעגאַנטסטע נאָך די לעצטע בערלינער מאָדעלען צו זעהר ביליגע פרײזען. ווײל דער געשעפט איינהאַבער איז אַלײן אַ גוטער פאַכמאַן און אַלעס ווערט אונטער זײן לײטונג אויסגעפיהרט.
בעשטעלונגען ווערען אַנגענומען פון אײגענעם ווי אויך פון פערטראָויטע שטאָפען און ווערען רעעל און פּראָמפּט אויסגעפערטיגט.
5365

זאָמער-שוהע

בעזיצע אײן גרויסען אויסוואַהל צו זעהר מעסיגע פרײזען

י. ווינדמאַן

דעטײל-פערקויף: פּעטריקויער 35
מײן פיליע אויף פּעטריקויער 165 איז געשלאָסען.
5505

וויכטיג בײם איבערציהען זיך!!

אומאַרבײטונג פון גאַז-לאַמפּען אויף עלעקטריש.
קאָנקורענץ-פרײזען. — שנעלע און פּינקטליכע אויספיהרונג.

לאַמפּען- און בראָנז-וואַרען-פאַבריק

Władysław Henig & Co.

Petrikauerstr. 29, Tel. 24-31, 24-32. 5556 8 2

נעגען האָנאָריי (טריפּער).

דאָס נײעסטע מיטעל „סאַלאָ-פּיטשילין"

היילט שנעל און ראַדיקאַל און לויט די מײנונגען פון די דאָקטוירים ווערט עס גערעכענט אַלס אַ ראַציאָנאַל מיטעל. געברויכס-אַנווײזונג אין שאַכטעל. דער עכטער נור אין אַ מעטאַל שאַכטעל צו 1 ר׳ און צו 1 ר׳ 80 ק. היילט גוט בײ שאַרפע אזוי אויך בײ כראָנישע פעללען און בעזײטיגט אין אַ קורצע צײט די שווערסטע אויסגוסען.
סקלאַד: פּעטערבורג ראָזשעשטשאַ 7 אַפּטייק פון ב. קאָנחיים צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען 2229 און אַפּטייק סקלאַדען.
סאַלאָ—פּיטשילין

די וואַגען-מאַס-פירמאַ

די אויף דער לאָדזער האַנדעלס- אונד נעווערבע-אויסשטעלונג מיט אײנער זילבערנען מעדאַלע נעדאַכט וואורדע, עמפּפעהלט צענטעסימאַל-, דעצימאַל- אונד מישוואַגען צו מעסיגע פרײזען, איבערנימט גלײכצײטיג זעמטל. אין דאַס פאַך שלאַגענדע רעפּעראַטורען.
האַכאַכטונגספאָל
A. Sławinski
Dzielna 48 und Skwerowa 8. 3 2 5566

Actienbolaget „LUX"

10 2 STOCKHOLM (Schweden) 5527
די עלטעסטע פּעטראָלעאום-גאַזקאָכער-פאַבריק אין דער וועלט.
קאַפּיטאַל Fres 15.000.000
40 גאָלדענע מעדאַלען, גראַנד-פּריקס, דיפּלאָמירט א. ז. וו. די פאַבריק, וואָס אַלע האַנדלונגען אין דער וועלט, וועלכע דען לוקס-קאָכער פערקויפען, גאַראַנטירען פיר די פּאַרמעגליכקײט אונד דויערהאַפטיגקײט פון דעם גאַז-גאַפּט קאָכער „לוקס".
פאָדערט איבעראַל!!

ד״ר לעווענבערג׳ס

באָרנאָ-טימאָל זייפע

דיא בעסטע אונד געזונדסטע פיר קינדער אונד ערוואַקסענע מאַכט דיא הויט צאַרט אונד ווייס. פרײז 50 אונד 30 קאָפּ.

Dr. med. I. Izykson

ד״ר מעד. י. איציקסאָן
אַלעקסאַנדראָווסקאַ 37
אינערע און קינדער-קראַנקהײטען.
עמפּפאַנגט פון 10 ביז 12 פאָרם. און פון 5 ביז 7 נאָכמיטאַג.
5060

הייל קרויטער-זאַלב

פון דר. אָבערמײער.

Vilia-Crême

UNGUENTUM HERBALE COMPOS. OBERMEYER.

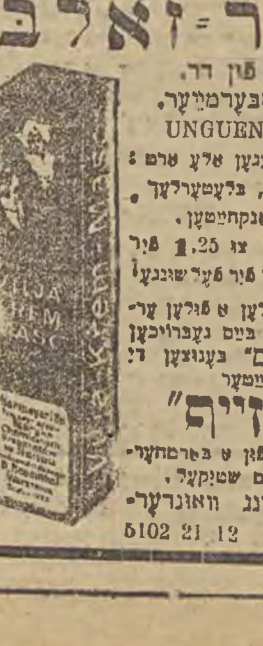

אַ ספּעציעלעס אונפערגלײכליכעס מעדיצינישעס מיטעל געגען אַלע אַרט עקזעמע, כראָנישע, ליכאַיעס, געשווירען, אויסשלאַגע, בלעטערלעך, אָבברידונג, אָבפריהרונג און אַלע אַנדערע הויט-קראַנקהײטען.
פערקויף אין אַלע אַפּטייקען און אַפּטעקשנע סקלאַדען צו 1.25 פיר אַ שאַכטעל. עכט מיט רויטער פערפּאַקונג. היט אײך פאַר פעלשונגען!

בעמערקונג. אום צו ערצילען אַ פולען ערפאָלג ערפאָלג, דאַרף מען בײם געברויכען פון דער זאַלב „וויליאַ-קרעם" בענוצען די וועלט-בעוואוסטע קרײטער

„הערבאַ זייף"

פון דר. אָבערמײער מיט בילד פון אַ באַרמהערציגע שוועסטער אויף יעדעם שטיקעל.
בײ נאָרמאַלע פערווענדונג וואונדערבאַרע הײלונג!
5102 21 12

Seit längerer Zeit wurde beobachtet, daß

Seit längerer Zeit wurde beobachtet, daß Fälschungen und Nachahmungen des seit fast fünfzehn Jahren bekannten und vorzüglich bewährten

Balsamikums der Gonorrhöe-Therapie

Gonosan

im Handel sind. Vor solchen völlig minderwertigen Nachahmungen sei daher dringlichst gewarnt. Gonosan ist nur in Originalschachteln erhältlich, die mit einem plombierten, blau-weiß-roten Bande verschlossen sind. In das Verschlußband ist der Name des Fabrikanten

J. D. RIEDEL A.-G., BERLIN

eingewirkt. — Die Packungen enthalten 50 oder 32 Gonosan-Kapseln

אין די דעטײלגעשעפטען פון

Karl Göppert,

Lodz,

פּעטריקויער שטר. №№ 11, 71 און 145
נעפינט איהר
אַ רײך אַסאָרטירטען לאַגער פון:

קאַראַקול-מיטצען אויך אימיטאַציאָן.
וועלור-היטען שוואַרץ און פאַרבינ.
לאָדען-היטען אין די שענסטע פאַסאָנען.
שטײפע און ווײכע היטען מאָדערנסטע פאַכאָנען.
ספּאָרט-מיטצען פיר הערבסט און ווינטער.
שאַפּאָ-קלאַקס און צילינדערס.
4408 50 23

JAŚNIEJ SŁOŃCA

ZAPRAWA DO PODŁÓG

1230

גיבט אַ שעהנעם און לאַנגדויערנדען שפּיעגעל-גלאַנץ. אום אָבצוהיטען די געעהרטע פּובליקום פון קויפען אונ׳ווערטיגע פאַבריקאַטען, פּראָטעסטירט די פאַבריק יעדעס שאַכטעל. ס׳ווערט דאַריבער געבעטען צו פאַר לאַנגען נור מיט פּראַכטעם מיט אויפשריפט יאַסניעי סלאָנצאַ. פערטרעטער: ד. מאַרקוס לאָדז, פּעטריקויער 115, טעל. 79-31.

דיעטעטישער וואַסער-היילונג-אַנשטאַלט

ווי אויך פּענסיאָן פאַר געזונדוועהרענדע
„Martów" אין אָטוואָצק
ערצטע: ג. קרוקאָווסקי, היגער, וויזעל 5557
רויגע צימער פיר אײנע אונד מעהרערע פּערזאָנען. פיר געזונדע, שוואַכע, אינערליכע און נערווען-קראַנקע, אַרטעריום, רעמאַטען. פריעדע קראַנקע פון אַנדערע פּענסיאָנאַטען קענען אויך בענוצען אין סאַנאַטאָריום עלעקטריזאַציע, הידראָפּאַטישע אײנפּאַקונג, אײנרײבונגען, מאַסאַזש, פּאָדבקורנע.

דער פּענסיאָנאַט פאַר קינדער אונד ערוואַקסענע

אין קאַזימיערזש (בײ דער ווײכסעל)

די שענסטע אונד געזונדסטע געגענד אין גאַנצן פּוילען, וועלכעס איז בעקאַנט מיט׳ן נאָמען „פּוילישע שווייץ" האָט די עהרע צו בענאַכריכטען דאָס אויך אין דעם יאָהר איז ער אָפען איבער דעם זומער-סעזאָן.
עס ווערט פערשפּראָכען אַ געזונדסטע היגיענישע קיכע אונד ווירקליכע צערטליכע פאַמיליענע אויפזיכט אויף די קינדער. זיך ערקונדיגען געני:
Казмержъ. Любл. г. пансiонъ Х. Шендеровичъ на Черавахъ
לאָדז: אַפּטייק פון ס. ראָזענצווייג, אַנדזשעיאַ № 26
6586 6 2 אַפּטייק-סקלאַד פּאָמעראַניץ, פּעטריקויער № 16.

פּעלצען

ווערען צו אויפבעוואַהרונג וועהרענד דעם זאָממערס אַנגענומען אים
6483 10 8

Pelzwarengeschäft

A. BROMBERG, LODZ,

Petrikauerstr. 31, Telefon 12-84.

בעמערקונג: ס׳איז אַנגעקומען אַ גרויסע פּאַרטיע פון עלקענע-שטרײמלעך.

קאָפּשמערצען, מיגרענע

רעוומאַטיזם און אַרטערטיזם טהוט גרינדליך בעזײטיגען „מיגרענאָ-נערוואָזין" — „Migreno-Nervosin"
צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען און אַפּטייק-מאַגאַזינען, אַ פּראָשעק 10 קאָפּ. דער אָרט געברויכען: אויפשיטען דעם פּראָשעק אויף דער צונג און נאָכטרינקען וואַסער מיט ציטרין.
אָריגינעלער „מיגרענאָ-נערוואָזין" איז אײביג מיט דער מאַרקע אַ „האָהן" „Kogut", אָבער קײנמאָל ניט אין אָפּלאַטקעס. 5166 38

Тип. М. Гамбурскiй и Ко., Лодзь, Петр. 16.
Редакторъ: И. Угеръ. Издатели: Э. Гамбурскiй, А. Гехельбаумъ

מנחם.

פשוט'ע לידער.

I

א שטאדטיש ליעד.

עס איז שוין נאכט, עס צינדען זיך, ווי שטערען,
היטרינעס טויזענדער און הונדערטער לאמטערן,
עס וועקען הערצער, הערצער צינדען זיך און הערען,
די ס'לעבען אויף און זיי בעהאלטענע בעגעהרען—
זיי, מיידעל, וואך!

עס איז שוין נאכט. אין רעסטאראנען די ארקעסטער
באלד נעהמען שפּיעלען און זיי רופען דיך: קום, שוועסטער!
דיין ליעבסטער וואַרט וואַרם אויף דיר, א גאנצע וועלט פערגעסט ער
פאר דיר אליין, דער רייצענדסטער און בעסטער—
זיי, מיידעל, וואך!

עס איז שוין נאכט, אויטאמאבילען שטעהען,
זיי וועלען יאגען אונז, דעם ווינד אין פנים וועהען,
די געהער שרעקען מיט די הייזעריגע געשרייען
און אין דער פינסטער וויים פערפיהרען אונז נאר צווייען—
זיי, מיידעל, וואך!

עס איז נאך נאכט, די גוטע, נישט פערפלויגע,
דער וויסער ווין—ער שוימט אונז פאר די אויגען,
ביי'ם ליעבסטען אין די ארעמס אויסגעבויגען,
די ליפען איהם, צו איהם די הענד געצויגען—
זיי, מיידעל, וואך!

II

א חתונה-ליעד.

זענען געפלויגען די מיידעלשע יאהרען,
ווי ביהנען פון בלימעל צו בלום,
האבען דעם זאפט פון די בלומען געזויגען,
און ווידער געפלויגען: זום-זום!
פליהט, פליהט, יאהרעלעך!
זומט, זומט, ביהנעלעך!
קלעפט זיך א ביהנענשטאק אויס,
לאנג ווערט דאס קליידעלע,
צייטיג דאס מיידעלע—
ס'בויט זיך פאר איהר שוין א הויז.

האבען געפלאטערט יונג-מיידעלשע טרוימען,
ווי שמעטערלינגס נאכטליכע ווייס.
זענען צום פייער געפלויגען, געבריהט זיך—
און ווידער געפלאטערט אין קרייז.
פליה, שוועב, מיידעל-טרוים!
הייס גליה. שמעטערלינג—
ס'פאנגט דיך א פלאם און פ׳ֿרברענט.
העלער די אויגעלעך,
בלייכער די בעקעלעך—
ס'הארץ האט שוין ליעבע דערקענט.

זענען געקומען די מיידעלשע ליעבעס,
ווי פריהלינג-צייט שוואלבען צום נעסט:
ווינטער פערוואנדערט אין שנייאיגער ווייטקייט—
און זומער-לעב—ווידער צו געסט.
ליעב, ליעב, מיידעל-הארץ!
פליה, קום, שוועלבעלע—
באלד איז די נעסט שוין פערמאכט!
איין קוש, חבר'טעס!
ווינשט גליק, טייערע!
מ'האט שוין די חופה געבראכט!

פריינד.

(עסקיז)

פון אברהם רייזען.

פערשעמט האט דער יונגער דיכטער פארגעלעגט זיין ערשט ווערק דעם פערלעגער.

ער האט זיך ניט געשעמט מיט זיין ווערק, ווייל ער האט אין זיין ווערט נישט געגלויבט, פערקעהרט, ער איז איינערליך זיכער געווען אין די הויכע מעלות וואס זיין ווערק בעזיצט. און דערפאר מאקי האט ער זיך געשעמט. אזוי פערשעמט זיך א זעהר שען מיידעל און דערצו נאך אין א שען קלייד אנגע-טהון, ווען זי ווייזט זיך פאר א ווילד פרעמדען...

— איהר וועט עס נעהמען! האט דער יונגער דיכטער שטיל געפרעגט.

— דער פערלעגער האט דעם מא-נוסקריפט געבלעטערט, נעהאפט א צייל דא, א צייל דארט און מיט זיין סוחרישען חוש דערשפירט עפּיס ווערטפולעס.

אזוי ניעט בלויז איין קוק א געניטער פערלען-הענדלער אויף א פערל און ווייס שוין וויפיעל ריוח דערביי שטעקט.

— נו, יא... האט דער פערלעגער זיך געמאכט קאלט. מען דארף עס נאך דורכקוקען...

דאס ווערק איז אנגענומען געווארען.

וועגען האנאראר האט דער יונגער דיכטער ניט פיעל גערעדט. זיין ווערק איז איהם צו טייער.

אבער אויף איינס האט ער זיך קע-נען זיין חאראקטער פעסטגעשטעלט:

— פינף און צוואנציג עקזעמפליארען ברויך איך.

— צו וואס! האט דער פערלעגער געשמייכעלט.

— צו פערטיילען מיינע פריינד, האט דער יונגער דיכטער מיט א אויפגעלעבט געזיכט געענטפערט.

— אך! האט דער פערלעגער ווי מיט שפאט אויסגערופען — האט איהר אזוי פיעל פריינד!

— יא! נעמיס! האט דער דיכטער נאך פעסטער בעשטעטיגט.

— אויב אזוי—בעקומט איהר.

און אז דאס בוך איז ערשינען האט דער דיכטער א ליעבע אנגענעהמע ארבייט געהאט:

צו פערטיילען זיין ווערק צווישען די פריינד.

אח! א שאד! עס האט איהם אויס-געפעהלט נאך א צעהן עקזעמפליארען.

אבער ער וועט נישט געהן דולען א קאפ מיט בקשות.

די צעהן עקזעמפליארען האט ער געקויפט. אח! עס האט איהם ווידער געפעהלט.

דער יונגער דיכטער האט אזוי פיעל פריינד געהאט.

* * *

ביי'ם צווייטען ווערק האט ער זיך שוין ווייניגער געשעמט.

— מיין איצטיג ווערק האט ער גע-מאלדען דעם פערלעגער — זאל ווירק-ליך איבערטרעפענדיג זיין.

— נו, יא... מיר האפען, האט דער פערלעגער סוחר'יש. אבער גוטמוטיג געשמייכעלט—וואס דען! איהר קענט נישט!!

און דער יונגער דיכטער, וואס האט שוין איבעריגענס, בעקומען א לייכטען קנייטש אויפ'ן הויכען שטערן, האט געזאגט:

— און וועגען האנאראר!
מען איז מושה געווארען...

— און דערצו וועט איהר מיר גע-בען א צאהל עקזעמפליארען.

— וויפיעל! האט דער פערלעגער ווי בעדייטענד געשמייכעלט.

דער דיכטער האט זיך א קליינע ווייל פערטראכט:

— א פינפציהן שטיקלעך.

— אח, זענען אייך שוין אפגעקומען אזוי פיעל פריינד! האט דער פערלע-גער געטראכט:

דער דיכטער האט געשוויגען.

* * *

ביי'ם דריטען ווערק האט דער דיכ-טער זיך שוין מיט'ן פערלעגער א ביסעל געקאמפערט:

— אום גאטעס ווילען! עס וועט געהן אין די טויזענדער... איהר נוצט מיך אויס!...

זיין שטערען האט זיך געקנייטשט און אין די אויגען איז געלעגען א פערדראס.

מען איז דאך ענדליך מושה געווא-רען, דער דיכטער האט שוין געזאלט ארויסגעהן.

— נו, און וויפיעל עקזעמפליארען דאס מאל פאר אייערע פריינד!

דער דיכטער האט א מאך געטהון מיט דער האנד:

— אח, לאזט צו רוה... דאס וועל איך נאך זעהן.

און א פיהרטהויזענדיג מיט דער האנד איבער'ן שטערן האט ער טרויעריג צוגעגעבען:

— האב איך דען פריינד!...

דער פערלעגער האט מיט נצחון גע-שמייכעלט...

די כרמל-ווין און קאניאק
זענען אבסאלוט ריין און אונגעפעלשט,
כרמל-קאניאק איז פון בעסטער קוואליטעט.
ווארשעווער
ווראטשעבנע אזבראווא.

י. אונער.

מאלווינא לאבעל.

(צו איהרע גאסטראלען אין לאדז.)

פון די אמעריקאנער „סטארס" האבען מיר ביז אהער קיין נחת ניט געהאט. יעדעס מאל, ווען אזא „סטאר" האט זיך בעוויזען אויף אונזער טעאטער-הימעל, האבען מיר געהאט די גרעסטע ענטוישונג. ס'איז ניט קיין גלאנץ, ניט קיין ליכט, ס'איז אפילו ניט קיין בלאסער שטראהל פון א „שטערען". אויב נאאיווע נשמות האבען נאך גע-גלויבט, אז אמעריקא איז א „געבענשט לאנד", וואו ס'וואקסען און פרוכפערן זיך הוילע גדולים און גאונים, האבען די „סטארס", וואס פלעגען הומען צו אונז אין נאסט, ביי זיי צוגענומען דעם אזעגען גלויבען אויך.

הכלל, פון די אמעריקאנער יודישע

שוישפּיעלער האבען מיר קיין נחת ניט געהאט. א געוויסע רוטינע, א אויסער-ליכע געשליפענקייט, א ביסעלע ביהנע-טעכניק און סצעניש'ע קולטור האבען זיי אפילו יא געבראכט מיט זיך, אבער אין א זעהר בעשיידענער מאס, און נישט מעהר. און נאך אלעם האבען זיי נים געהאט מיט וואס זיך איבערצונעה-מען אנטקעגען אונזערע היימישע שוי-שפּיעלער, פון קונסט, פון עפּיס עהנ-ליכעס אויף טעאטער-קונסט, ווייסען זיי פונקט אזוי ווייניג, ווי אונזערע. דער איינציגער אונטערשיעד איז נאר, וואס זיי זענען געשטעמפּעלטע „סטארס", מענשען מיט א „מארקע". נעביך אונ-שולדיגע קרבנות פון דער אמעריקאנער רעקלאמע. די מגוזמ'דיגע שרייענדיגע רעקלאמע אין אמעריקא, א לייבליך קינד פון דעם ביזנעס-גייסט, וואס בעהערשט דארט דאס גאנצע עפענטליכע לעבען, האט דערשטיקט אין זיי דאס איינענע, דאס קינסטלערישע. האט נים געלאזט אויפקומען קיין אמת'ן טאלאנט. און זיי אונטערטעניג געמאכט דעם גראבען גע-שמאק, דעם מארק, דער גאס.

האבען מיר שוין נים געהאט קיין צוטרוי צו זיי, צו די אמעריקאנער.

אין א שיינעם פריהמארגען — מיר צעהן טעג צוריק — איז אבער געקומען קיין לאדז מאדאם לאבעל. אויך פון אמעריקא. זי גאסטראלירט איצט אין גרויסען טעאטער. זענען מיר שוין גע-ווען פארזיכטיג. די „סטארס" האבען אונז אנגעלערנט. פארזיכטיג, אהן התלהבות, אהן התפעלות זענען מיר געגאנגען אין טעאטער זי זעהען. און— אוי וועה! — זי האט אונז אויך ענ-טוישט. שרעקליך ענטוישט! אבער נאר אויף אנ'אנדער אופן. מיר האבען גע-רעכענט צו זעהען אנ'אמעריקאנער „סטאר", און דערזעהען האבען מיר גאר א קינסטלערין. אנ'אמת'ע, א גרויסע קינ-סטלערין, א צויבערין אויף דער ביהנע וואס האט אלעמען פערכשופ'ט. א קינ-סטלערישען געניוס האט זי אונז פערי-שאפט, וואס מיר האבען נאך אזוינס נים איבערגעלעבט אין יודישען טעאטער, און א עקסטאז האט זי דערוועקט, וואס נאר אמת'ע גרויסע קונסט קאן דערי-וועקען. בעת זי האט געשפיעלט זענען מיר היפנאטיזירט געווען, און אז זי האט געענדיגט זענען מיר שטום געווען פון בעוואונדערונג. עטליכע מינוט האט עס געדויערט, ביז די שטומע בעוואונ-דערונג איז אריבער אין א שטורם פון בעגייסטערונג. מיר האבען זיך געקוקט אין די אויגען, אהן ווערטער האבען מיר זיך געפרעגט: וואס איז דאס! פון וואנען קומט זי אהער! דאס פאסט פאר א „טעאטער אנטואן" אין פאריז, פאר א ערשטקלאסיגע ביהנע אין מינכען אדער בערלין. ווי קומט זי אהער! איז זי באמת נאר א יודישע קינסטלערין!

איהר ערשטער גאסטראל איז גע-ווען — „מאדאם איקס". א געוועהנליך טעאטער-שטיק פון פאריזער שנים. מיט מעלאדראמאטיש'ע עפעקטען, א „טעאט-ראלישע" פיעסע, ווי מען זאגט. שוין אין ערשטען אקט, ביי איהר ערשיינען אויף דער ביהנע, האט זי אלעמען אי-בערגעראשט. אין די ערשטע אויפטרי-טען, אין די ערשטע מאמענטען האט

ב. עפּעלבוים.

אמשפט...

(א מעשה'לע).

ס'איז שוין נעווען פארנאכט, א ... האט דורכגעשניטען אלע וועלטען, ... איבערופען: — שטערען! אויף ... משפט...

און פון היכל — וואו די שטערען ... א גאנצען טאג — האבען זיך די ... ליכטיגע בעשעפעניש'ען בעוויזען — ... בענדיג זיך די ליכטיגע אויגען און ... אויכגעשטעלט אין שורות.

און א ליכטיגער מלאך, מיט א פנים'-על, וואס האט ווי קריסטאל געפינקעלט, ... ם בריליאנטענע איינעלעך, גין-נאל-... ע פלאקערדיגע הערעלעך, ווייסע ... לבערנע פליגעל, האט די שטערען ... טעלט, יעדען זיין סטעטשקע אנגעווי-..., און אלע אויף זייערע ערטער צו-... קט.

און א היליגער קרעכץ האט זיך ... ישען די היכלות און אלע עולמות ... נעטראגען, דאס האט מען שוין דעם ... ער פון בית-המשפט—דארט וואו עס ... יען די פמליה של מעלה א גאנצען ... אין גיבען ארוים דיני צדק—אנ-... הויבען פערמאכען, די קטיגור'ס ווי ... סניגור'ס, האבען זיך שוין אין ... ווזד ארומגעדרייט, און דער רעכ-... ר סמא"ל—אט דער קטיגור בעל דבר, ... ם ארומגעבלאנקעט מיט א פערזארגט ... יכט, און די שווארצע סטמאלע אוי-... האבען מיט א פערבעהאלטענעם ... גנום-פעך-שוועבעלדיגען כעס זיך גע-... דען.

... האט דעם טאג זייער א שלעכ-... נעהאט. קיינעם נישט פערמשפט... און די סניגור'ס פערקעהרט, האבען ... זייערע ווייסע מלבושים געגלאנצט, ... דער שענסטער גלאנץ, וואס קומט ... ווייסע שנעע-בערג אין א לבנה-נאכט ... א פרייד האט געפלאקערט אין זייע-... קינדערישע בלויע אויגען, און א ... ער שמייכעל—ווי דאס זיסעסטע בין ... משות-ווינדעל אין תקופת תמוז—

האט געשוועבט אויף זייערע לעפצען.

זיי האבען היינט געהאט א גוטען טאג, אלעמען מזכה געווען...

און אין בית המשפט איז שטיל, די זון איז שוין אונטערגעגאנגען, די סעק-רעטארען לייגען צוזאמען די ביכער בחשאי, און די פמליה של מעלה מאכט זיך שוין גרייט צום אוועקגעהן, יעדער אין זיין מדור אין גן-עדן...

און דער סמא"ל דרייט זיך נאך ארום א פערביטערטער, קוקט מיט די ווייסע ציינער די סמאלע-וואנסע, עס לאזט איהם נישט רוהען, ווי איז שייך! ער וועט אוועקגעהן און קיין איין טויט-אור-טייל נישט מיטנעהמען!

גאר דא—עס דערהערט זיך א רעש. און א שווארצער לאפּיטוט קומט צו לויפען, טראגט זיך רייטענדיג אויף א שווארצען קאזעל, אין וועלכען עס איז מגולגל א נשמה פון א מסור, א גרויסען בעל עברה'ניק, און שפרינגט אראפ כהרף עין, מיט א קידה'לע שפרינגט ער צו צום בעל דבר, הייבט אויף דאס הענד-טעל אונטער'ן דאשעקעל, און נים אפ ראפארט, און תיכף, דער בעל דבר ווערט נאך שווארצער פון שווארץ, די אויגען צוברענען זיך ווי דאס שווארצ-סטע פייערעל פון גיהנום, און מיט איין שפרינג, ער שטעהט שוין אויף זיינע הינעריש'ע פיסלעך פאר'ן בית דין.

וכיון שראהו—אז די סניגור'ס האבען דערזעהן, אז ער איז אהין, זענען זיי א ביסעל דערשראקען געווארען, און זענען אויך אריינגעגאנגען.

ארוני ראש בית דין! — שרייט אויס דער שווארצער מחבל — איידער איהר געהט אוועק דארפט איהר נאך אויסהערען א משפט.

— שוין שפעט! צאת הכוכבים!

ענטפערט דער ראש בית דין.

— די עבירה געהער אבער צום היינטיגען טאג, דאס לאפּיטוטעל האט נאר א ביסעל פערשפעטיגט, און נאך דעם און דעם סעיף, פון דעם און דעם דין, טאר מען קיין משפט נישט לאזען איבערנעכטיגען.

— נערעכט, — ברומט שוין דער פראקוראר,—אנ'אלטער בייזער שר מיט לאנגע ארשינענדיגע הערנער, ווי אויס-געגאסען פון סמאלע זעהט ער אויס— און דאס בית דין זעצט זיך צוריק אוים ביי דעם האלב ווייסען, האלב שווארצען טיש... ס'הייסט: זיי וועלען אויס-חערען.

— נו!—גיט דער סמא"ל א ווינק צום לאפּיטוטעל, און דאס שווארצע בעשעפעניש גיט זיך א ניי, שפרינגט צו, און הייבט אן:

— רבי יוסי, דער צדיק פון „כפר חנן" איז היינט אין וועג געגאנגען, דער טאג איז געווען זייער א הייסער —

— אהן מליצות! האקט איהם איבער דער ראש בית דין מיט הקפדה.

— ס'איז שייך צום ענין—ענטפערט דאס לאפּיטוטעל—דער טאג איז זייער א הייסער געווען, די זון האט שטארק געפלאקערט, און די פוס-נעהער ווערען שנעל דורשטיג.

— בקיצור!

— און רבי יוסי איז געגאנגען אין דער מדבר, זיך געטראפען מיט נאך איינעם א פוס-געהער וואס איז געגאנ-גען אין וועג, און יענער איז זייער דורשטיג געווען, און רבי יוסי האט גע-האט וואסער. האט יענער ביי איהם געבעטען א טרונק, האט ער נישט גע-געבען, נאר אליין די וואסער אויסגע-טרונקען, און יענער איז געשטארבען, איך בעשולדיג רבי יוסי'ן אין המעבר נפש מישראל!

— איינמאל מיתה איז ווייניג! שרייט אויס דער בעל דבר.

צושמייכעלט זיך דער סניגור:

— דער דין איז דאך אזוי, חייך קודמים לחיי חברך... וחי אחיך עמך— א בפירושער פסוק.

— אבער—שרייט שוין אויס דער בעל דבר—יענער איז פון ווייט געגאנ-גען, און רבי יוסי וואלט נאך אויסגע-האלטען ביז אין א ישוב צו קומען, און אויך: א צדיק דארף טהון לפנים משורת הדין...

— נארנישט קיין ראיה! שמייכעלט אלץ דער סניגור—איף דעם וואס יע-נער איז געגאנגען פון ווייט—דאס האט רבי יוסי נישט געוואוסט, און נאך: ווער קען עס איהם ערב זיין, אז ער וועט יא אויסהאלטען! און לפנים משורת הדין! איז ער נישט קיין חסיד, און אויך—דא איז נישט שייך...

און דער בעל דבר האלט זיך ביי דאס זיינינע:

— ער האט געוואוסט, אלץ געוואוסט, ווי איז שייך! מסתם אז מען נעהט צו-זאמען אין וועג, פרעגט מען איהם אוים, און יענער האט מסתם דערצעהלט, רבי יוסי האט געוואוסט.

— און אפשר איז רבי יוסי געווען א טרוד אין א דבר מצוה און ער האט זיך נישט געפרעגט! — טענה'ט דער סניגור...

און נאך א ישוב הדעת, האט דאס בית דין ארויסגעטראגען אזא פסק:

— בנהוג שבעולם, אז מען נעהט צוזאמען פרעגט איינער דעם אנדערען אוים, און מסתם האט יענער רבי יוסי'ן דערצעהלט, און דעריבער קומט איהם מיתה. נאר קוים וועט ער אבער מאר-גען טהון אזא זאך, וואס וועט בעוויי-זען, אז ער איז העכער פון אלע אנ-דערע און ער פיהרט זיך נישט ווי עס איז דער בנהוג שבעולם, האט דער סניגור די רעכט איהם צו ראטעווען.

און באלד האט'ן די טויערען פער-שלאסען, און דער בעל דבר האט זיך אראבגעלאזט מיט א שווארצען וועג, פאר איהם מיתה צוגרייטען, און א גוטער ווייסער מלאך האט זיך אראב-געלאזט מיט א ווייסען ליכטיגען וועג —איהם צו ראטעווען...

איז עס געווען אין א שענעם פריה-מארגען, די זון האט אויפגעשיינט אהן א פנים, אהן א פלעק, און די הימלען זענען קלאר און בלוי כמראה תכלת און רבי יוסי מכפר הנן איז בבי טוב ארויסגעגאנגען אין וועג תורה צו לער-נען.

געהט ער זיך צווישען די גרינע פעלדער, ארום און ארום שטעהן די זאנגען און שעפטשען א שטילען לחש, און די פוינעל זינגען און סוויטשערען א שירה פון צווישען די זאנגען, און ער געהט און טראכט אין דער הייליגער תורה.

נטפל לו — האט זיך צו איהם בעה-העפט איינער וואס איז אויך אין וועג געגאנגען, און געווען איז דער מענש גארנישט קיין צדיק. דאס פנים פון א רשע רחמנא ליצלן, רויט, ווי פון שכרות, און די באקען געגאלט, און ער נעהט נעבען איהם.

משום דרכי שלום, זאגט איהם רבי יוסי — שלום עליך, און טראכט זיך ווייטער אין די הייליגע ענינים.

האט דער מענש אנגעהויבען איהם מקנטר זיין בדברים, אנגעהויבען חוזק מאכען פון איהם, און איהם מטריד געווען פון די הייליגע מחשבות.

האט רבי יוסי צו איהם געזאגט:

— זעה! דער רבונו של עולם האט בעשאפען א וועלט, יעדער גרעזעל, יע-דער בלימעל, דערצעהלט עפּיס פון זיין גרויסקייט, און דו רעדסט פון הבל, עולם הזה!

האט זיך יענער שטארק צולאכט, אנגעהויבען רייסען איהם ביי די ציצית, ציהען ביי דער באָרד, און זיך איים-געלאכט פון זיינע רייד.

האט רבי יוסי געהאט גרויס צער פון איהם, האבען זיינע לעפצען גע-וואלט איהם שעלטען, נאר דאס הארץ האט איהם נישט געלאזט, — ער קאן דאך נאך תשובה טהון — האט ער גע-טראכט.

און אזוי האט ער איהם מצער גע-ווען א גאנצען טאג, און רבי יוסי האט אלץ געשוויגען.

דערווייל האט די זון זיך אראבגע-לאזט צום מערב, און איבער די בערג האבען זיך שוין שווארצע שאטענס בע-וויזען, און א ווינדטעל האט זיך ערגיץ ווייט וויים אפגערוקען, און אנגעהויבען בלאזען, און פלוצלונג, דער מענש גיט א קרעכץ, פון מויל שלאגט איהם ארויס א שטראם בלוט, און ער פאלט א ניי-דער.

בלייבט רבי יוסי שטעהן, און טראכט וואס טהוט מען איצט! לאזען איהם דא ליגען! ער קאן דאך חס ושלום אויסגעהן...

מה עשה! וואס זשע האט ער גע-טהון! ער האט זיך איינגעבויגען גע-נומען דעם מענש אויף זיינע פלייצעס, און איהם געטראגען.

און דער מענש האט איהם אלץ מצער געווען, געשפיגען דאס בלוט איהם אין האלדז, געשאלטען איהם בקללות נמרצות, איהם מיט די פיס געקאפעט, און רבי יוסי האט געשוויגען און איהם געטראגען, ביז זיי זענען אנ-געקומען אין וואלד.

איז ר' יוסי שוין מיעד געווארען, האט ער איהם אראבגעלאזט אויפ'ן גרינעם גראז, און אליין זיך אויך א נידערגעלייגט אפרוהען, און איז איני-דרימעלט געווארען...

א שרעקליכער קנאל האט זיך דער-הערט, און רבי יוסי האט זיך אויפגע-האפט א דערציטערטער, און ער האט דערזעהן:

נישט ווייט פון איהם איז א בויב איבערגעבראכען געווארען און ארויפ-געפאלען אויף א שרעקליך גרויסען שלאנג, וואס איז צו איהם נעקראכען און דער שלאנג איז טויט געבליבען... און באלד—טראך! א צווייטער בוים האט זיך געבויגען איבער איהם אייננעבראכען, און ווען ער זאל געווען ליגען וואלט דער בוים איהם חס ושלום דערהרג'עט.

קוקט ער זיך ארום, און דער מענש איז נישטא, נאר אין דער לופט האבען זיך צווייט קולות געטראגען.

איין קול האט ביז ווילד געמרוט-שעט...

און דאס צווייטע האט מיט נצחון געלאכט...

האט רבי יוסי שוין פערשטאנען וואס דא איז געווען, און צומארגענס איז ער געשטאנען פאר זיינע תלמודים און געדרש'נט:

— ואהבת לרעך—אויב די טהוסט א טובה דיין חבר, כמוך—איז גלייך ווי דו וואלסט דיך אליין די טובה געטהון, מחמת דאס קען דיר ארויסראטעווען פון אלע שלעכטיגקייטען, און אויך פון טויט מציל זיין...

דאס פובליקום דערקענט די גרויסע דראמאטישע קראפט, דערזעהען א שטארקע אינטעליגענץ. א קינסטלערין, וואס פערמאגט און בעהערשט פאלקאם אלע שוישפיעלערישע מיטלען. מ'האט אויסגעגלאצט די אויגען, מ'האט זי אני-געהויבען צו בעוואונדערן. פון דער בע-וואונדערונג ביז צו דער בעגייסטערונג האט געדויערט אנגאנצען 86 מינוט. די צייט פון ערשטען ביז'ן צווייטען אקט. ניט מעהר. אין צווייטען אקט האט די קינסטלערין אלעמען געפאנגען גענומען דורך איהר שפיעלען. מען איז געזעסען ווי פערגליווערט, ווי געפלעפט.

וואס פאר א געשטאלט האבען מיר פלוצלונג דערזעהען אויף דער ביהנע? א געפאלענע געוראסטענישע פאריזערין, א צושטערטען ארגאניזם, צושטערט דורך אפיום, דורך עטהער און אבסינט טרינ-קען. א פרוי, וואס איז גייסטיג און פיזיש צוקאליעטשעט. אויפ'ן געזיכט, אין די אויגען, אין דער הייזעריגער נערוועזער שטימע, אין די גרימאסען, אין דעם נערוועזען ציטערן פון איהר קערפער, אין די צעפאלענע גליע-דער — אויף אלץ האט מען דייטליך געזעהען די סמנים פון דער נארקאטי-שער פערגיפטונג. געוואלדיג איז גע-ווען די מעטאמארפאזע, שרעקליך די אילוזיע.

מאראם לאבעל כאראקטעריזירט דורכ'ן גאנג, דורכ'ן שלעפען די פיס, דורך א קנייטש מיט'ן קערפער, אפטמאל מיט איין בליק, דורך א גרימאסע, מיט איין בעוועגונג. דורך א גלעט מיט דער האנד איבער'ן קאפ שילדערט זי די אינגע-ניגסטע טראגעדיע פון דער „מאדאם איקס". איהר שפראך, איהר רייד, איהר טאן און איהר שטימע זענען אויסערגעווערגליך מאדולירט. זי דריקט אוים מיט זיי די פיינסטע אקצענטען, די גאנצע נאמא פון איהרע ליידען און איהרע איבערלעבונגען. און זי קען אויך א געשריי טהון, ווען פון א דונקעל ווינקעל פון איהר נשמה רייסט זיך ארוים א עמפיינדונג, פאר וועלכע ס'איז קיין ווערטער ניטא. אבער נאך רעדעוודיגער ווי איהר שפראך זענען איהרע זשעסטען און איהר מימיק. מאדאם לאבעל בעלעבט מיט איהר וואונדערבאר"ר מימיק יעדען זאץ, יעדע ווענדונג, יעדעס באנאלע ווארט פונ'ם אווטאר. זי בעזיצט א גלענצענדע ביהנע-טעכניק. אויסגערעכענט און דורכגע-טראכט זענען אלע דעטאלען, אלע איינ-צעלהייטען. זי געוועלטיגט איבער אלע קליינע און גרויסע מיטלען פון דער שוישפיעלערישער קונסט. זי איז א מייסטערין אין דער טעכניק. נאר ווען ס'קומט צו די שטארקסטע דראמאטישע מאמענטע, ווען די טראגיק פון דער צוטרעטענער נשמה וויל זיך שוין נים ארייניפאסען אין דעם רעהמל, אין די גרענעצען פון א געוואוינענער און גע-מאכטענער קונסט. — דעמאלט ווארפט זי אוועק פון זיך די רוטינע, די שולע, דאס „טעאטראלישע" און שטעהט פאר אונז — א גליהענדיגע ליידענשאפט. דע-מאלט איז דער מענש שטארקער פון דעם שוישפיעלער, און דעמאלט מאכט זי אינז פערגעסען דאס אומנאטירליכע, דאס מעלאדראמאטישע פון געוויסע סיטואציעס. שטארק איז זי גע-ווען אין דער סצענע ביים קארטען-לעג"ן, אונפערגלייכליך ביים איבערגאנג פון די ספאזמען צום לאכען, און כאטש זי איז אויך אין דריטען אקט גרויסאר-

טיג און דערהויפט אין דער סצענע ביים אפשטארבען, אבער די גרעסטע דראמאטישע ווירקונג האט זי דאך דער-גרייכט אין צווייטען אקט.

אט אזוי האבען מיר געזעהען די קינסטלערין אין „מאדאם איקס". מיט א איינגעהאלטענעם אטעם, אין דער-גרעסטער שפאנונג איז דאס פובליקום געזעסען אין טעאטער. און נאכדעם אז דער פארהאנג איז געפאלען און די עלעקטרישע שפאנונג האט נאכגעלאזען, אז די פרויען האבען זיך אויסגעוויינט

און די מענער האבען אין א ווינקעלע אבגעווישט די טרעהרען פון די אויגען, איז די בעוואונדערונג אריבער אין א שטורמישע אוואציע, וואס האט גאר קיין ענדע נים געוואלט נעהמען.

מאראם לאבעל קען זאגען: איך בין געקומען, געשפיעלט און געזיגט.

זי האט געראטעוועט אמעריקא. מיר הויבען איצט ווידער אן צו גלויבען אין דער צוקונפט פון דער יודישער טעאטער-קונסט.

דער דעפוטאט פראפעסאר נעקראסאוו.

דער דעפוטאט ניקאלאי וויסאריאנא-וויטש נעקראסאוו, וועלכער האט פארי-גען דאנערשטאג געהאלטען אין דער דומע א הייסע רעדע וועגען דער יודי-שער רעכטלאזיגקייט, האט זיך בעת דער רעדע אזוי אויפגערעגט, אז ער איז נאכדעם געפאלען אין חלשות.

נעקראסאוו, א קאדעט, איז פראפעסאר פון טעכנאלאגישען אינסטיטוט אין טאמסק. ער איז אויסגעקליבען געווא-רען אלס דעפוטאט פון טאמסקער גוב. אין דער דריטער דומע און נאכדעם אין דער פיערטער.

וואס הערט זיך אין לאדז.

א בעגריסונג דעם לאדזער דומע-דעפוטאט.

(ג) א גרעסערע גרופע היעזיגע וואהל-מענער פון דער נאסוד. דומע און אויך פיעל פערשטעהער פון געזעלשאפטען האבען געשיקט אבגעשיקט דעם היעזיגען דומע-דעפוטאט, ד"ר מ. באמאש, א בע-גריסונג פאר זיין לעצטע געלונגענע רעדע אין דומע.

אין דער דעפעשע ווערט אויך אויס-געדריקט דעם דעפוטאט מיטגעפיהל צו-ליעב'ן שוינדליכען ליגען פון דער „זעמשטשינא" וועגען פורישקעוויטש'ס רובל...

פון יודישען גימנאזיום.

(ג) די איינשרייבונגען פון נייע שילער אין יודישען גימנאזיום הויבען זיך אן דעם 24-טען מאי נ. ס. און וועלען דויערען ביז'ן 12 יוני נ. ס. נייע שילער וועט מען אננעהמען אין די דריי פארבערייטונגס-קלאסען, ווי אויך אין ערסטען, צווייטען און דריטען קלאס. די עקזאמענס פון די שילער וועלען זיך אנהויבען דעם 14-טען יוני.

פון פעראיין „לינת אורחים".

(ג) דער פעראיין „לינת אורחים" האט אנגעהויבען די לעצטע צייט ארויסצופיהרען א בעזונדערס ענערגישע טעטיגקייט. דער פעראיין האט שוין איצט 900 מיטגליעדער. ס'איז איצט ערוועקט געווארען א פראיעקט צו ביל-דען ביים פעראיין א דאמען-סעקציע, וועלכע זאל אויך איינארדנען א נאכט-פריוט פאר פרויען.

פון האלץ-ארבייטער-פעראיין.

די פערוואלטונג פון פראפעס. ארב. פעראיין פון דער האלץ-בעארבייטונגס-בראנזשע בעט אונז מיטצוטיילען, אז מארגען, שבת, פינקטליך 6 א זייגער פאר נאכט קומט פאר אין ווארשעווער זאל (פאלודניאווא 36) אן אויסערגע-וועהנליכע פערזאמלונג, אויף וועלכער עס וועט בעטראכט ווערען פערשיעדענע פעראיינס-און פאך-פראגען. אלע מיט-גליעדער ווערען געבעטען אין זייער אייגענע אינטערעסען פינקטליך צו קו-מען מיטברענגענדיג זייערע מיטגליעדס-ביכלאך.

א ציקליסטען-סעקציע ביים „יודישען טורן-פעראיין".

(ג) לויט דער איניציאטיווע פון א גרופע מיטגליעדער, גרינדעט זיך ביי'ם יודישען טורן-און ספארט-פעראיין א ציקליסטען-סעקציע. דער פעראיין צעהלט אנ'ערך 20 מיטגליעדער-ציקליסטען, וועלכע האבען ראווערס.

א חינוך הספר.

די חברה „תהלת בחורים" בעט אונז מיטצוטיילען, אז באלד נאך שבת וועט פארקומען דער חינוך הספר אויפ'ן נאמען פון ארחאקאט גרוזענבערג. די וואס ווילען אנטייל נעהמען אין דעם חינוך קענען זיך מעלדען אין לאקאל פון דער חברה (פולנאצנא 22) יעדען אווענד.

אנ'איינענער בנין פאר דער יודישער פרויען-האנדווערקער-שולע.

(ג) דער „פעראיין צו שטיצען יודי-שע האנדווערקער-שולען פאר מעדלעך" (זעלאנא 44) וועט אין גיכען אויס-בויען אנ'איינען הויז פאר דער שולע, וואס ער האלט אויס.

לויט'ן פראיעקט, וועט דער בנין אויסגעבויט ווערען ביים הילענענהאף אויף א פלאץ בי'ם יתומים-הויז פון פעראיין „עזרת יתומים". דעם פלאץ קויפט דער פעראיין ביי ה' הענריק הערשבערג אויף זעהר גינסטיגע בעדינגונגען. מיט'ן צוועק צו שאפען דעם נויטיגען געלד-פאנד האט זיך געביל-דעט א דאמען-קאמיטעט מיט מאדאם היימאן אין דער שפיץ, וועלכע האט אויך מנדב געווען די ערשטע 3000 רובל אויף צו קויפען דעם פלאץ. אויסער דעם האט מאדאם היימאן אויך צוגעזאגט געבען דעם גרעסטען טייל פון געלד. וואס דער בנין וועט קאסטען.

דער בנין פון דער שולע וועט בע-שטעהן פון דריי שטאק. דארט וועלען זיך געפינען אויסער דער עלעמענטאר-שולע אויך האנדווערקער-אבטהיילונגען, ווארשטאט א. אז. וו.

פון דער מאלער-סעקציע ביי'ם קלוב.

ווי וויים מען בעציהט זיך מיט אינ-טערעם צו דער מאלער-מייסטער-סעק-ציע ביי'ם האנדוועקער-קלוב אפילו אין די געשעפטליכע קרייזען בעווייזט דער פאקט, אז די בעקאנטע היעזיגע פארבען-און טאפעטען-פירמע „א. ראזענטהאל" האט צוליעב'ן 40 יאהריגען יובילעאום פון דער פירמע געשאנקען 100 ר' פאר דער אונטערשטיצונגס-קאסע פון דער סעקציע.

די בית המקדש-אויסשטעלונג

די שענע אויסשטעלונג פון בית המקדש-מאדעל, וועלכע געפינט זיך אויף וואולטשאנסקא 5 אין „גאזימע זאל" וועט זיין אפען נאר א פאר טעג און די פערזאנען, וואס ווילען זי בעזיכען דאר-פען אויסנוצען די געלעגענהייט כל זמן זי איז אפען.

פון „קאמי-פעראיין".

(ג) די עקסקורסיאנס-סעקציע ביים „קאמי-פעראיין" (פראמענאדען 21) ארדענט איין קומענדיגען זונטאג די ערשטע עקסקורסיע קיין לאגעווניקי. די מיטגליעדער וואס ווילען זיך בעטהיי-ליגען אין דער עקסקורסיע מוזען זיך ביז מארגען מעלדען אין פעראיינס-לאקאל.

א נייע יודישע ארבייטער-בלאט.

מען בעט אונז מיטצוטיילען, אז עס הויבט אן אין פעטערבורג צו ערשיינען א נייע יודישע ארבייטער-צייטונג אונ-טער'ן נאמען „דאס ווארט". „דאס ווארט" וועלכעס וועט שטעהן אויפ'ן פראלעטא-ריש-ציוניסטישען שטאנדפונקט וועט ער-שיינען אין גרויסען פארמאט איין מאל א וואך.

פון שניידער-ארבייטער-פעראיין.

מארגען, שבת דעם 16-טען מאי קומט פאר אין זאל „הארמאניא" (צעגעלניאנא № 68) א אלגעמיינע פערזאמלונג פון שניידער-ארבייטער-פעראיין.

אויף דער טאגעסארדנונג שטעהען די פונקטען: בעריכט, נארמירען דעם אר-בייטס-טאג, פערשיעדענע פארשלאגען פון מיטגליעדער, וואהלען פון א פער-וואלטונג א. אז. וו. עס איז זעהר וויכ-טיג, אז די מיטגליעדער זאלען קומען אויף דער פערזאמלונג אין א גרויסער צאהל.

לאדזער נאכריכט.

אזוי ווי די ווענעטארישע קוך, וועל-כע געפינט זיך אויף פעטריקויער 16 איז א פאר וואכען געווען אונטעטיג, מאך איך בעקאנט דעם געעהרטען פובליקום, אז די קוך ווערט ווידער זונטאג דעם 17 ד. מ. ערעפענט מיט פיעל נייע לעבענס-פראדוקטען און פער-האפע דאס, דאס געשעצטע פובליקום מיר דאס געשענקטע צוטרויען ווייטער שענקען וועט, און מיך צאהלרייך בע-זוכען ווירד   צייכנע מיט אכטונג

140   ל. צוהער, פעטריקויער 16.

קראסאווסקי'ס ענטדעקונג וועגען וויערא טשעבעריאק.

(ספעציעלע דעפעשען צום „לאדזער טאגעבלאט").

קיעוו (ספ.) אין דער „קיעווסקאיא מיסל" איז היינט אבגעדרוקט א געשפרעך מיט קראסאווסקי'ן, וועלכער דערצעהלט וועגען זיין רייזע קיין אמעריקא און וועגען די מיטלען, וואס ער האט אנגענומען, אום צו געפינען די ראוויטש. נאך גרויסער מיה און פיעלע וואנדערונגען פון איין ארט צום צווייטען, דערצעהלט קראסאווסקי, האט ער זי ענדליך געפונען אין שטאט ניו-דזשערסי. ער האט זי געטומען אויספרעגען וועגען דער יושטשינסקי-אפערע, און די ראוויטש האט איהם בעשטעטיגט, אז זי האט געזעהען יושטשינסקי'ס טויטען קערפער ביי דער טשעבעריאק אין דער וואוינונג. די ראוויטש האט איהם אויך ארויסגעגעבען איהרע בריעף און די גאנצע קארעספאנדענץ, וואס זי האט געהאט מיט דער טשעבעריאק און איהרע חברים, און פון וועלכער ס'איז קלאר צו זעהען, וואס פאר א ראליע טשעבעריאק האט געשפיעלט ביים מארד.

קיעוו (ספ.) די בריעף און די אלע דאקומענטען, וואס די ראוויטש האט ארויסגעגעבען קראסאווסקי'ן, ווי אויך דער שריפטליכער פערהער, בעת וועלכען זי האט ערקלערט, אז זי האט געזעהען יושטשינסקי'ס טויטען קער-פער ביי דער טשעבעריאק, זענען אפיציעל בעשטעטיגט געווארען פון א ניו-יארקער ריכטער.

קיעוו (ספ.) אין דער שטאדט האבען קראסאווסקי'ס ענטדעקונגען, וואס ער האט געמאכט אין „קיעוו. מיסל", ארויסגערופען א געוואלדיגע סענ-סאציע. מ'איז דא איבערצייגט, אז איצט וועט מען זיך נעהמען צו א נייער אויספארשונג וועגען דעם גאנצען ענין, און ס'וועט פארקומען א צווייטער פראצעס פון יושטשינסקי'ס אמת'ע מערדער.

די גענעראל-פערזאמלונג פון „חסד של אמת".

(ג) נעכטען אין אווענד איז אין איינענעם לאקאל פאלודניאווא 22 פאר-געקומען צום צווייטען טערמין די יעהר-ליכע גענעראל-פערזאמלונג פון פעראיין „חסד של אמת".

די פערזאמלונג עפענט דער וויצע-פרעזעס ה' יעקב מענדיל קאהן. אלס פארזיצענדער ווערט געוועהלט ה' אברהם יאסקאוויטש, וועלכער לאדעט איין אלס אססעסארען די ה"ה חיים יעקב ווישליצקי און מאיר ראפאפארט, אלס סעקרעטער ה' הענעך בערנער.

דער פערזאמלונגס-סעקרעטער לייענט פאר דעם טהעטיגקייטס-בעריכט פון דער חברה פון, וועלבען ס'איז צוזעהען אז די חברה האט ענטוויקעלט א פרוכט-בארע און נוצליכע טעטיגקייט לטובת די ארימע אבלים. ביי אומגליקס-פעלען האט די חברה מיטיג געארבייט, אז דער פר-מינן זאל ווי אמשנעלסטען קומען צו קבר ישראל א. ר. ג. מיט-גליעדער צ הלט די חברה אנ'ערך 1200, אין פערלויף פון פערגאנגענעם יאהר האט די חברה געהאט הכנסות 8598 רובל מיט 66 קאפ. אויסגאבען איז געווען מיט 105 רובל מיט 48 קאפ ווענינער. דער טעטיגקייטס-בע-ריכט ווערט נאך לענגערע דעבאטען בעשטעטיגט.

נאך לענגערע דעבאטען ווערט אויך בעשטעטיגט דער בודושעט אין דער סומע פון 10,055, מיט'ן בעדינג, אז פאר די ארימע אבלים זאל פער-טיילט ווערען 1500 רובל, און ווען דער מאטעריעלע צושטאנד וועט ער-לויבען קען די פערוואלטונג די סומע פערגרעסערן מיט 25 פראצענט.

עס ווערט דערויף אנגענומען דער פארשלאג פון דער פערוואלטונג, צו גרינדען אנ'אונטערשטיצונגס-קאסע פאר אלמנות אויפ'ן נאמען פון פערשטאר-בענעם פרעזעס יעקב ווארכיוועקער ז"ל. און איניגע פראיעקטען פון די מיט-גליעדער וועגען פערגרעסערן די פערי אינס-טהעטיגקייט.

צום סוף פון דער פערזאמלונג וועה-לען די פערזאמעלטע צו אין פערוואל-טונג די ה"ה עזרא שיקער, חיים יעקב ווישליצקי, יעקב בראונער, אהרן ווארכיוועקער. אלס קאנדידאטען די ה"ה יעקב מייראוויטש, ז. מ. הורוויטש, חיים נאלעווסקי, יעקב ש. מאנעשטערן און מאיר יאסקאוויטש. אין רעוויזיאנס-קאמיסיע די ה"ה בן ציון צאלעל, נחום שענפעלד, זעליג בראמבערג, משה ווענטשטער און משה קאלינסקי.

צום בלומען-טאג פון „בקור-חולים".

(ג) אונטער'ן פארזיץ פון מאדאם מאטילדא ביעלשאווסקא איז נעכטען אין אווענד אין „וויסען-זאל" פון האטעל „מאנטייפעל" פארגעקומען א פערזאמ-לונג פון דאמען-קאמיטעט, וואס בעשעפטיגט זיך מיט דער איינארדנונג פון „בלומען טאג" לטובת דעם אויפ-האלט פון ווינטער-סעזאן און „אוזי-דראוויסקא".

אויף דער פערזאמלונג איז צווישען די 80 פערזאן פון דאמען-קאמיטעט פערטיילט געווארען די ארגאניזאציאנס-ארבייט פון בלומען-טאג אין די 16 רעווירען, אויף וועלכע די שטאדט איז פערטיילט געווארען.

די ל"ג בעומר פערווייליגונג פון „הזמיר".

(ג) די קינדער-פערווייליגונג וואס דער „הזמיר" האט נעכטען איינגעארדנעט צוליעב ל"ג בעומר אין שטעדטישען פארק אויף דזשעלנא גאס איז אריבער מיט גרויס ערפאלג. דער גארטען איז געווען איבערפולט מיט טויזענדער קינ-דער, וועלכע זענען געקומען אין דער בעגלייטונג פון זייערע לעהרער, די קינ-דער האבען פערבראכט די צייט ביי א געהויבענער שטימונג מיט פערשיעדענע

דער לאמטערן

№ 18

יהי אור!

א וועכענטליכער נר-תמיד צו בעלייכטען די פינסטערנייש אין אלע קהל'שע ענינים, אין אלע חברות און צדקה-אנשטאלטען, אין די קעפ פון אונזערע שתדלנים, אין די הערצער פון אונזערע נדבנים וכו' וכו'

א טעגליך וואכענבלאט פאר קהל'שע ענינים.

צום יובילעאום...

50 יאהר אז איך וועל אלט זיין
וועט מען גלייך דער וועלט צוקלינגען —
וועלען צייטונגען מיך לויבען
און א טויזענד שבחים זינגען...

און מיט יעדען באג וואס מעהרער
וועט מען „נייעס" אין מיר געפינען...
און פון מיין מאלענט, די גרויסקייט
וועט מען מעסטען אויף ארשינען...

און מיר פראוועז „יובילעאום"
וועט מען אין די שטעדט און שטעדטלעך...
און פיעל לאנגע דרשות האלטען
אויף באנקעטען און באנקעטלעך...

און שאמפאניער וועט זיך גיסען
פליהען וועלען די שטאפעטען...
הערט-ושע וואס איז מיין בקשה
וואס איך האב געוואלט איך בעטען:

קען מען עס ניט מ'לען איצטיד
צו וואס אבדיגען אויף נאכהער?...
50 יאהר איז שווער צו ווארטען
דאס געזונד — עס ווערט אלץ שוואכער...

נאר דאס געלד וואס די באנקעטען
דארפען קאסטען און שאמפאניער
און דאס קלאפען פון שטאפעטען...

אט די אלערליי הוצאות,
וואס ס'וועט קאסטען שפעטער ווייטער
איך דאס געלד פון די סודעות
גיט מיר ניבער, ניבער, גיבער...

ווייל... די צייט איז יעצט א שווערע
העלפט מיר אין מיין גרויס געשווינדער
ב'דארף נים שפעטער אייער עהרע
ווען איך האב קיין ברויט אצינדער...

ל. בערמאן.

יובילעאום-נאכוו „הניטען".

א בערייבונג פון די צרות, פירעניות יסורים און אומגליקען וואס עס האבען געט-אפען אויף ד"ם יובילעאום פייער און פון וואס די ערענסטע צייטונגען מאכען א שחוק און דריקען געבך'ך אין זיך, פערצייכענט פון —

א זשורנאליסט מיט 7 אויגען.

די ארדנונג.

די ארדנונג אין טעאטער איז געווען א פייערליכע, און ווי ביי א פייער איז יעדערער מאקי נישט געזעסען אויף זיין ארט (עס האט מאקי כמעט קיינער נישט געהאט קיין בעשטימט ארט) און זיך ארומגעדרעהט א צוטראגענער... נאר די ארדנער'ס האבען געארבייט מעשים און געזעה, אז עס זאל אין טעאטער זיין „ארדנונג", דעם האבען זיי „געזעצט" און יענעם „אויפגעהויבען", דעם געפיהרט ארויף און יענעם אראב, אזוי, אז איבער דער גאנצער צייט פון דער פייערונג האבען זיי געהאלטען אין איין פיהרען און שלעפען, שטור-נען אין די זייטען, קלאפען איבער'ן קאפ און עס איז געווען „ליהודים!"...

די דרשות.

דער געלונגנסטער טייל פון אווענד זענען געווען די דרשות. איבערהויפט דערפאר, ווייל די רעדנער האבען גע-רעדט נאר שייל און דערצו העברע-איש האט זיך דער עולם געקאנט דער-ווייל גוט אויסשלאפען... ביי דער ער-עפנונגס-רעדע איז א האלבער עולם איינגעשלאפען ביי די איבעריגע רע-דעס איז דער גאנצער עולם פעסט געשלאפען און פיעל האבען געשנאר-כעט, אזוי, איז עס געווען א גאנצען אווענד. אויפגעכאפט האט מען זיך נאר אום צו פאטשען „בראווא" דעם רעד-נער, נאר מען איז באלד צוריק איינ-געשלאפען... און דאס איז מאקי געווען דער בעסטער טייל פון פראגראם.

די בעגריסונגען.

דער „הזמיר" האט געשיקט דעם יו-בילאר אנ'אדרעס, נאר אזוי ווי זי איז געווען אויף העברעאיש איז נישט גע-וועזן ווער עס זאל איהם לייענען...

די ברידער וועלנארוש — האט זיך גערוכט, אז זיי האבען צו טענה'ן מיט א שווערען קונה און זיי האבען דאס א ביסעל איינגעטענה'ט.

ה' ספעקטאר האט בעגריסט דעם יובילאר אויף פאנטאמימע-שפראך.

ה' יאצקאן האט געמיינט, אז ער דאווענט שמונה-עשרה און האלט ביי „מודים". האט ער זיך געביקט און גע-פויגען, „איך בויג און ביק זיך פאר אייך", האט ער געזאגט און זיך אוועק-געזעצט אויף זיין ארט.

דעם ה' מארגענשטערן האט געטראפען א מאל אנ'אומגליק, ער האט ארויסגעגעבען א מטער פון א ספארט-צייטונג און ער מוז זיך געבעך שלעפען מיט איהר אויף אלע חתונות...

דער באנקעט.

איבערגעלונגען איז נאר דער באנקעט. ה' ספעקטאר איז אפילו פון איהם נישט נעהען אזוי צו רירען.

וואס איז געווע! — האט ער גע-טענה'ט — נאר גיט... כ'בין אוועק טויט הונגעריג.

דערפאר זענען אבער די טאסטען געוועזן אזוי הומאריסטיש, אז מען האט ביי זיי שיער נישט אויסגעפלאצט מיט א... געוויין. איינער האט גערעדט וועגען יורענטום, א זעהר הומאריסטישע טהעמע. ה' פרענק האט גערעדט וועגען ווארשעווער כראניק — ווייטער הומא-ריסטיש און אזוי כסדר.

ספעציעלע טעלעגראמען.

באלד זענען די קארעספאנדענטען אוועק אויף דעם טעלעגראף און צישיקט ספעצ-יעלע טעלעגראמען.

דעם „מאמענט" — די מאראם לאבעל האט אנטייל גענומען און אווענד.

דער „הצפירה" — שלום אש און דא, אוך האב איהם אליין געזעהן.

דעם „לעבען" — ס'איז פארגעקומען א פארשטעלונג פון א מאטארען און ארטיסטע און גרויסען טעאטער, כ'זאל אזוי קרעפליך עסען.

די קרבנות.

דער אווענד און דער באנקעט האבען גע-ברענגט א סך קרבנות, א טייל פון זיי האב איך פערצייכענט.

1) חלשות-אנפאלען — פון נודנעקייט בעת די דרשות און די טאסטען.

2) אויסגעבראכען זיך איינינע ציינער — איי-ניגע רעדנער און רעדאקטארען בעת די בעגריסונגען, איבערהויפט ביי די העברעאישע.

3) געלם געווארען — א דעלעגאציע פון דער יודישער געמיינדע צו בעגריסען פרישטשאנ'ען. ארבייט ווי א שטיין אין וואסער און מען ווייסט נישט ווי זי איז ערגיץ אהינגעקומען.

4) צובראכען זיך דעם קאפ — פיעל מענשען צו פערשטעהן א ווארט פון דעם ד"ר'ס רע-פעראט.

און 5) א ליעבע-טראגעדיע — אין א לאושע,

ווען אלע זענען געשלאפען, א בחור'ל האט זיך ערקלערט אין ליעבע אין א מיידעל וואס וועט אהן א ספק האבען ביידע פאלגען — פון דעם מיידעל וועט נעביך ווערען א ווייבעל!

לאדזער נייעס.

די לאך-אווענדען.

און דו חונע טעאטער האט מען זיך גענומען צו מאכען לאך-אווענדען אום א ביסעל צו מאכען לאכענדיג די לאדזער יודען, וועלכע עס איז איצט אזוי טרויעריג אויפ'ן הארץ, צוליעב דעם וואס די דאמען קאנען נישט אבטאנצען אויף דאטשעס, ווייל דאס וועטער איז עפים נישט אין ארדנונג.

בעידע טעאטערן האבען דערובער גענו-מען צו קירורען די מרה-שחורה'דיגע לאדזער יודען, און דער עיקר אביסעל אויך — די קאסע, עס זאל דארט אויך ווערען א ביסעל לאכערונ.

עס איז אבער א שטארקער ספק צו דאס וועט זיך זיי איינגעבען, ווייל די מענער זענען שוין טועה פערזונקען און איטעט, און די פרויען פייגונעו אוצט — א שרעק.

אך, ווען דער רבונו של עולם הזל אזוי און שיקט ארוים די זון אויף איין טאג נאר, זי זאל א ביסעל ברענען און בראטען — וואלט באלד געווארען אלץ אנדערש. די פרויען וואלטען זיך צולאפען אויף די דא-טשעס און איין אמלעגוש, און די שטוטונג ביי די מענער וואלט מוט א מאל שטארק געשטוגען.

לעזט אויפמערקזאם!

צוליעב דער דרינגענדער בעטע פון פיעל לעזער פון אונזער בלאט, וועלכע האבען צופעליג ניט געלעזען דעם אנהויב פון אונזער נייעם, זעלטען שעהנעם היסטארישען ראמאן „דער יודישער פירשט“, וועלכער האט אין אלע נאציאנאלע און אינטעליגענטע קרייזען ארויסגערופען אזא גוואלדיגען אינטערעס, דריקען מיר היינט איבער דעם אנהויב פון איהם אין קורצען און מיר בעטען זעהר איהם אויפמערקזאם צו לעזען, דען מעהר וועלען מיר פון דעם ראמאן קיין אנהויב ניט געבען. אויך ערקלערען מיר די אלע שרייבער, ליטעראטען און זשורנאליסטען, וועלכע פרעגען אונז אן צי זיי קאנען זיך בעטייליגען אין קאנקורס אויף אונזער פרעמיע די 100-רובל'דיגע ליסטע, (וועלכע מיר האבען בעשטימט צו געבען דעמיעניגען פון אונזערע לעזער, וועלכער וועט נאכ'ן ענדיגען פון אונזער ראמאן „דער יודישער פירשט“ צושטעלען צו אונז דעם געלונגענסטען און קירצענסטען איגהאלט פון איהם), אז דעם דאזיגען קאנקורס האבען מיר נור איינגעפיהרט, כדי מעהר צו פער־אינטערעסירען דעם יודישען פריוואט-לעזער מיט יודיש-היסטארישע ראמאנען, וועלכע זענען ביי היינטיגער צייט פאר יודען איינס פון די נוצליכסטע זאכען און זעלבסטפערשטענדליך, אז קיין פראפעסיאנעלע שרייבער קענען זיך אין דעם קאנקורס ניט בעטייליגען.

אבריעף אין רעדאקציע.

געעהרטער ה' רעדאקטאר!

ערלויבט מיר געפעליגסט צו פער־עפענטליכען אין אייער געשעצטער צייטונג פאלגענדע ערקלערונג צו דער נאטיץ פון „לאדזער טאגעבלאט“ № 101 וועגען די רדיפות אויף יודישע פריזי־יערקעס.

ערשטענס איז די פעראָרדנונג פון פעטראקאווער גובערנאטאר נישט געווענדעט געגען יודישע פריזיערקעס אליין, נאר אויך געגען קריסטליכע פריזיער־קעס, וועלכע האבען קיין געהעריגע ער־לויבניש ניט אויף צו עפענען פריזיער־געשעפטען. צווייטענס האט זיך די דע־פוטאטציע פון פריזיערקעס נישט גע־ווענדעט צום צעך נאך הילף, נאר וועגען אנ'עצה, וועלכע זי האט אויך פון מיר בעקומען. און דריטענס האט דער סטארשינא די פריזיערקעס נישט אבגע־זאגט, ווייל דער סטארשינא ה' זאבראצקי ווייlt יעצט אין אויסלאנד, און האט זעלבסטפערשטענדליך נישט געקאנט אבזאגען. ביי דער אויפנאהמע פון די פריזיערקעס אין צעך זענען נראדע גע־ווען 3 יודישע פריזיערערס, ה' כאלער, ה' פישער און ה' קראקויער, וועלכע קענען בעשטעטיגען די ריכטיגקייט, און איך אלס פארסטארשע ערקלער קאטע־גאריש, אז די פעראָרדנונג האט מיט דער באיקאָט-בעוועגונג גאר נישט קיין שייכות.

מיט אכטונג
פארסטארשי ל. באכלינסקי.

רעדאקטאר: י. אונגער.
ארויסגעבער: (ע. האמבורסקי. (א. טענענבוים.

גרויסעם טעאטער דיר. י. זאנדבערג.

היינט פרייטאג און מארגען שבת נאכמיטאג און אבענד 3 גאסטראלען פון דער גרויסער קינסטלערין די פון אלען אנערקענטען בעסטע יודישע דראַ־מאטישע שוישפיעלערין, וועלכע האט זיך ערווארבען א גרויסען נאמען אויף דער אינטערנאציאנאלער ביהנע

מיסס מאלווינע לאבעל

היינט פרייטאג-צונאכטס 9 א זייגער גרויסער פרעמיערען-אווענד צום ערשטען מאל ארציבאשעוו'ס בעוואוסטע דראמע

די אייפערזוכט

אין וועלכער די גרויסע קינסטלערין אונזער טייערער גאסט מיסס מאלווינע לאבעל טרעט אויף אין איהר קרוין-ראלע אלס העלענא ניקאלאיעוונא, אין וועלכער זי האט דעם לעצטען סעזאן אין ניו-יארק געמאכט א ריזען-פוראר.

בעמערקונג: אין דער אמעריקאנער בעטייליגען זיך צום ערשטען מאל די נייע אנגאזשירטע ארטיסטען: דער גוט בעקאנטער בעליעבטער כאראקטער-שוישפיעלער ה' לאנדוי און אנדערע, ווי אויך די בעסטע קרעפטע פון אונזער בעוואוסטען אנסאמבל. אויספיהרליכעס מארגען אין לאדזער טאגעבלאט.

מארגען שבת צוויי פארשטעלונגען:
1) נאכמיטאג 3 א זייגער ביי זעהר בילינגע פרייזען פון 20 ביז 95 קאפ.
2) אבענדס 8¼ ביי געוועהנליכע פרייזען

אין ביידע פארשטעלונגען ווערט געשפיעלט צום 2-טען און 3-טען מאל ארציבאשעוו'ס בעוואוסטע דראמע

די אייפערזוכט

אין וועלכער די גרויסע קינסטלערין אונזער טייערער גאסט מיסס מאלווינע לאבעל טרעט אויף אין איהר קרוין-ראלע אלס העלענא ניקאלאיעוונא.
אויספיהרליכעס אין די פראגראמען.

מאנטאג ד. 18|5 מאי 29-טע פאפולערע פארשטעלונג פאר'ן האנדווערקער-קלוב
9-טער גאסטשפיעל פון דער גרויסער קינסטלערין

מיסס מאלווינא לאבעל.

בילעטען ביי זעהר בילינגע פרייזען בעקומט מען שוין פון היינט ביז מאנטאג 6 א זייגער אין מאגאזין ביי ה' ליקערמאן דזיעלנא 2 און אין קלוב זאוואדזקא 5.

די לאדזער יודישע קרעדיט-געזעלשאפט

27 פעטריקויער 27

מאכט בעקאנט דאס זי האט אנגעהויבען איהר טהעטיגקייט אונד

נעהמט אן
איינלאגע (ווקלאדע)
אללער ארט
שפאר-געלדער
אונד נדר-געלדער
(גיבט ארוים שלישות עצה"ע)
אונד צאהלט: אהן טערמין 4%, פיר 3 מאנאטע—5%, 6 מאנאטע 6%, 8 יאהר 7%.

גיבט ארוים
הלוואות
ביז
300 רובל
אהנע איינצאהלונג פון
(מיטגליעדס-ביטראגע)
פאי

דער ראטה:
פרעזעס: יוזעף ראזענבלאט.
וויצע-פרעזעסען: ה. זילבערבלאט, י. גראסליט.
מיטגליעדער: ר. גראף, מ. פרוסאק, אדוואקאט ס"ז, ראבראניצקי, מ. פעטריקאווסקי, מ. וויטקינד, נ. לעווינזאהן, ב. הערמאן

די פערוואלטונג:
פרעזעס: ה. סווענרזעניעוויטש,
וויצע-פרעזעס: נ. עמינגא,
מיטגליעדער: ת. ס. רוטשטיין, ח. וויענער.
פערוואלטער דער קאנצליי י. קופערמאן.

די איינלאגע (ווקלאדען) ווערען געהאלטען אין געהיים. לויט דעם אוסטאוו ווירד אויף זעמטליכע איינלאגען קיין ארעסט אנגענאמען. די געזעלשאפט איז בעפרייט פאי אבנאבען אונד שטעמפעל-שטייער אבצאהלונגען.
ראם ביורא פעטריקויער 27, איזט אפען וואכענטאגע פאן 10—1 און 6 ביז 8 אבענדס. שבת געשלאסען. זאנטאג פון 1 ביז 5 נאכמיטאג.

איבערראשונגען אויף דער פרייער לופט. אויף דער סצענע פון גארטען זענען אויסגעפיהרט געווארען פיעל שענע נומערן. א בעזונדערס גרויסען ערפאלג האבען געהאט די טורנער פון „יודישען טורן- און ספארט-פעראיין“.

איי אווענד האבען זיך אין גארטען אנגעהויבען צו פערזאמלען די ערוואק־סענע, וועלכע האבען ביי אנ'אויסגעצייכנעטער שטימונג פערבראכט אין גאר־טען ביז שפעט ביי נאכט.

א פארלעזונג וועגען ד"ר בירנבוים.

מארגען, שבת, האלב 4 א זייגער ביי באן ארדענט איין דער פעראיין „דראַ־מאטישע קונסט“ אין לאקאל פון האנד־ווערקער-קלוב (זאוואדסקא 5) א גרויסע פארלעזונג איבער ד"ר נתן בירנבוים צוליעב זיין 50-יאהריגען יובילעאום, וועלכער ווערט אומעטום געפייערט.

אין דער פארלעזונג וועלען זיך בע־טייליגען: לאזאר כהן („פערזענליכע איינדריקע וועגען בירנבוים“) י. נירענ־בערג („ד"ר בירנבוים אלס כלל-טהוער“) ד"ר גאטליעב און אנדערע.

דער איינגאנג פאר מיטגליעדער איז אומזיסט. נייע מיטגליעדער קאנען זיך פערשרייבען ביי'ם איינגאנג פון זאל.

די לעצטע דריי טעג פון ה' בערמאנ'ס אויסשטעלונג.

די קונסט-אויסשטעלונג פון בעוואו־סטען מאלענטפולען יודישען קינסטלער ה' אדאלף בערמאן (פעטריקאווער 100) וועט זיין זונטאג פערמאכט ווערען און דאס פובליקום, וואס האט נאך די דא־זיגע אויסשטעלונג נישט בעזוכט, האט אלזא נאך די לעצטע דריי טעג די גע־לעגענהייט זי צו בעזוכען און צו זעהר א בילינגען פרייז—צו 5 ק.

אויך קונסט-ליעבהאבער האבען די מעגליכקייט זעהר בילינג צו קויפען ביי ה' בערמאן קונסט-ווערק.

אויף דער קונסט-אויסשטעלונג געפי־נען זיך א חוץ ה' בערמאן'ס 180 ביל־דער אויך א רייה סקולפטור-ווערק פון בעקאנטען יודישען קינסטלער ה' ארנאלד מאנאט.

ווארשויער קינאמאטאגראף.

היינט, פרייטאג, פון 6 א זייגער און מארגען, שבת פון 8 א זייגער נאכמיטאג וועט צום לעצטען מאל געוויזען ווערען דאס זעלטענע לעבענס-בילד „די שטיפ־מוטער“, וועלכעס ווערט זייט 10 טאג דעמאנסטרירט אין קאנצערט-זאל דזיעל־נא 18 מיט א אונגעהייערען ערפאלג. דאס דאזיגע בילד, וועלכעס איז גענו־מען פון אמת'ע פאקטען פון לאדזער לעבען, איז ווירקליך איינס פון די גע־לונגענסטע אויפנאהמען פאר'ן קינאַ־טאגראף.

פלארא-טעאטער.

אין פלארא-טעאטער קומט היינט פאר

ערשטקלאסיגע הערען-שניידער

ווערען געזוכט אין „קאנפעקציאנס-געשעפט פון אראנאוויטש עט מאסטע פעטריקויער 33. 148

א זעלטען אינטערעסאנט פראגראם. צווי־שען אנדערען איז ווערט צו בייצייכנען דעם אויפטריט פון די טאלאנטפולע שוישפיעלער הערר און פרוי קוסטין, וועלכע וועלען אויפפיהרען צום ער־שטען מאל דעם אינטערעסאנטען וואַ־דעוויל אין 2 אקטען „דער תלמיד חכם“. אויסער דעם ווערט געוויזען דאס בילד „די שרעקליכע מעשים פון דעם באנדיט דאנעל שטעפער און זיין טרויעריגער סוף“, אין וועלכע עס שפיעגלען זיך אב אלע שוידערהאפטע רציחות וואס דער דאזיגער געפעהרליכער באנדיט מיט זיין באנדע האבען אבגעטהון און די יאגד אויף איהם, ביז ער איז ענד־ליך דערשאסען געווארען דורך דער פאליציי.

פון האנדווערקער-קלוב.

מארגען, שבת איז אווענד וועט אין האנדווערקער-קלוב (זאוואדזקא 5) פאר־קומען די צווייטע פארלעזונג פון ד"ר שווארצמאן איבער „ערנעהרונג ביי'ם האנדווערקער“. דער איינגאנג איז פאר מיטגליעדער און זייערע פאמיליעס אומזיסט.

פערשיעדענעס.

— קיין לאדז איז געקומען צופאהרען דער בעקאנטער יודישער כלל-טהוער ד"ר אלפרעד נאסיג, דער הויפט-טהוער פון „איק"א“ אין בערלין.

— אין חודש מאי וועלען זיין פאל־גענדע נישט פראטעסט-טעג: דעם 19, 21, 22, 23, 24, 27, 28 און 31. אין די דאזיגע טעג וועלען אויך די רעני־רונגס-אנשטאלטען זיין פערמאכט.

א גרויסע נדבה.

(ג) דער היגער אנגעזעהענער בירגער ה' משה קרעל מיט זיין פרוי האבען בעזוכט דאס סאנאטאריום „אוזדראוויסקא“ און זענען אזוי צופריע־דען געווען פון דער גרויסארטיגער איינריכטונג פון סאנאטאריום, אז זיי האבען מנדב געווען 10,000 רובל פאר „אוזדראוויסקא“.

פערוויילונגען.

צירק „ציניזעלי“.

אין צירק קומט פאר היינט אין אווענד דער בענעפיס פון דירעקטאר ציניזעלי. דאס פראג־ראם פון היינטיגער בענעפיס-פארשטעלונג וועט זיין אויסערגעוועהנליך אינטערעסאנט. די אויס־געצייכנעטע קאמיקער בים-באם, די גרויסע אויסשטאטונגס-פאנטאמימע „סאן א פאר'ן גע־ריכט“, ספעציעלע אויפפיהרונגען פון בענע־פיציאנט א. אז. וו.

דער צירק בלייבט אינגאנצען נאך א פאר טעג אין אונזער שטאדט.

„העלענענהאף“.

אין „העלענענהאף“ וועט מארגען, שבת אין דער פריה און אין אווענד פארקומען קאנ־צערטען פון דעם אויסגעצייכנעטען פייעלע־

צו דער פערלאבונג פון פרוילין
עסטערא קעמפינסקא אויס שצערזו
מיט הערדן 149
מאריץ האפטקא אויס קאוזיענעק
גראטולירען הערצליכסט:
דוד פאגעל, אבראם פאגעל
סטאניסלאוו שרעטער.

Zur Verlobung von unser Bruder
Israel Bocian
mit Frl. 150
Fela Ast
gratulieren herzlichst:
Maks, Wolf, Teresa Bocian.

שער-ארקעסטער אונטער דער ליטונג פון בע־קאנטען קאפעלמייסטער סעלסקי. דאס פראג־ראם פון די קאנצערטען איז רייך און אינטע־רעסאנט.

אין סטאסיטש-פארק.

אין סטאסיטש'ס פארק אויף דזעלגא גאס וועט דער מיליטער-ארקעסטער, וואס שפיעלט דארט אויף שבת געבען א בעזונדערס רייכען פראגראם פון פערשיעדענע מוזיק-נומערן.

מיניאטור-טעאטער.

אין פוילישען מיניאטור-טעאטער (רוג ציעגעל־נאס און פעטריקאווער) געהען איצט מיט גרויס ערפאלג די קאמעדיע „נאר איין ווארט“ אויף דאס טעמא פון יודישער גלייכבערעכטי־גונג. א חוץ דעם זענען דארט פאראן אנ־דערע אינטערעסאנטע נומערן.

טעאטער און מוזיק.

גרויס'ן טעאטער.

היינט אין אווענד ווערט אין גרויסען טעאטער צום ערשטען מאל אויף דער יודישער ביהנע אויפגעפיהרט ארציבא־שעוו'ס סענסאציאנעלע פיעסע „די אייפערזוכט“. די דאזיגע פיעסע איז געווען דער שלאגער פון גאנצען סעזאן כמעט אויף אלע רוסישע סצענעס און איז אומעטום מיט א רויזיגען ערפאלג געשפיעלט געווארען צו הונדערטע מאל.

מען קאן דערום ערווארטען, אז אויך אויף דער יודישער ביהנע וועט די פיעסע ארויסרופען א שטארקען אינטע־רעס בכלל, אז די הויפטראלע שפיעלט די בעריהמטע קינסטלערין מאדאם לאבעל, וועלכע האט די ראלע שוין אין אמעריקא מיט א אונגעהייערען פו־ראר געשפיעלט. דאס לאדזער פובליקום וועט האבען די געלעגענהייט צו זעהן די גרויסע קינסטלערין אין א נייער ראלע, אין וועלכער א טאלאנטפולע שוישפיעלערין קאן זיך ארויסווייזען אין איהר גאנצען גלאנץ.

אין דער פיעסע בעטייליגען זיך א חוץ דעם נאסט די בעסטע קרעפטען פון דער טרופע מיט דעם נייעם אנגאזשיר־טען פעוואוסטען ארטיסט ה' לאנדוי.

ארציבאשעוו'ס „אייפערזוכט“ וועט א חוץ היינט אין אווענד אויך געשפיעלט

קינעמאטאגראפים לייזען כמעט איינ־ציג אויף עבירות, דאס מאטיר־ליכע פראנץ-יאזעף ביטער-וואסער, וועלכעס ווערט איינגענומען אין דער פריה א גלעזעל אויפ'ן ניכטער'ן מאגען, רופט ארוים אין גאר א קור־צער צייט און אהן שום ווערהטאג א ריינינגונג פון מאגען און די דעריבער ווערט עס אויך דיינט פערטרייבען אפילו פון אזעלכע, וועלכע האבען זיך שוין ענטבינדען פון די געבורט. געהיים ראט פראפעסאר שפיגעלבערג דער פראפעסאר פון בעקאנטען לעהר-בוך איבער אקושעריע האט, לויט די געמאכטע פרובונגען אין דער קעניגליכער ברעסלויער קליניק, פעסטגעשטעלט אז פראנץ-יאזעף וואסער דארף אין א וועלכע ארט פעלען אמגענומען ווערען א לענגערע צייט, ווייל עס איז קיינמאל נישט שעדליך און פערליערט אויך מיט זיין טהעטיגקייט. צו בעקומען אין אלע אפטייקען און אפטייק־סקלאדען.

ווערען מארגען, שבת ביי טאג און אין אווענד.

„סקאלא“-טעאטער.

די דירעקציע פון „סקאלא“-טעאטער פיהרט איין עפעס נייעס אין אונזער טעאטער-וועלט—מיניאטור-פארשטע־לונגען, אזעלכע ארט פארשטעלונגען ווערען אויף אנדערע סצענעס איינגע־ארדענט שוין לאנג מיט ערפאלג. ביי אונז מאכט מען איצט די ערשטע פראבע און מען קאן ערווארטען, אז ווען די מיניאטור-פארשטעלונגען וועלען נוט און מיט געשמאק איינגעארדענט ווערען זאלען זיי האבען אויך ביי אונז ערפאלג.

די ערשטע מיניאטור-פארשטעלונג קומט פאר אין „סקאלא“-טעאטער היינט אין אווענד. אויפגעפיהרט וועט ווערען דער פארס „די ווייבערישע מלחמה“ מיט געזאנג און טענץ און צום סוף א פראהע־ליכער דיווערטיסמענט. די פרייזען זע־נען זעהר בילינג.

מארגען ביי טאג און אין אווענד וועט אין „סקאלא“ אויפגעפיהרט ווערען די פאפולערע פיעסע „דער אמעריקאנער ארביימער“, אדער „איציק בראנערמאן“. אין דער פיעסע בעטייליגען זיך די בעסטע קרעפטען פון דער טרופע.

דער בענעפיס פון דינה קעניג.

קומענדיגען דינסטאג קומט פאר אין סקאלא-טעאטער דער בענעפיס פון דער סימפאטישער, אבער מאלענ־מירטער שוישפיעלערין דינה קעניג, וועלכע וועט אויפטרעטען אין גארדינ'ס בעוואוסטע דראמא „דער אונבעקאנטער“. דינה קעניג איז איצט א מעדעלע פון 6 יאהר, זי בעזיצט שוין אבער א פיי־נעם ארטיסטישען טאלענט און פיעל פערשטענדניש פאר ביהנען-קונסט. אין סקאלא-טעאטער טרעט זי אפט ארוים אין פראכטפולע קינדער-ראליען און רופט תמיד ארוים גרויס בייפאל און בעוואונדערונג פון פובליקום. דער בע־נעפיס פון דער קליינטשיגער ארטיסטין וועט זיכער צוציהען א גרויס פובליקום.

ODEON

3 שטונדיגעס שלאגער-פראגראם. פון שבת ביז מאנטאג

„דער סאלאן-באנדיט“

קאנבא ציאנעלע דראמא אין 8 טיילען. אויסער פר: גראס אויפן פערלאנג פון פובליקום:

די בעליעבטע גרעטע וויזענטהאל אין דאס פרעמדע מעדעל

שפאנענדעס דראמא פון לעבען אין 8 גרויסע טיילען.

נ. ב. דאס בילד איז דאס ערשטע בילד, וועלכעס איז יעצט אויפגעפיהרט געווארען אהן טיטעל. אנפאנג 3 אוהר.

איבער'ן פראגראם: מאקס אלס טאנגא-לעהרער

א שעהנע קאמעדיע מיט מאקס לינדער אין דער הויפט-ראליע.

עקסטרא טעלעגראמע פון רינא!

שפראטען אין עהל מיט 28 רובל די קיסטע דירעקט פון רינא צו בעקומען מיט 27.50 צו בעקומען ביי 148 2 2

ח. פישלעוויטש זאוואדזקא № 16a טעלעפאן 33-69

צו דער פערלאבונג פון פרוילין
ציפה דארעמבוים
מיט השרין סיני סאפיר
151 גראטולירען הערצליכסט
געשוויסטער סאפיר.

Z powodu zaręczyn pannej
Feli Gelemer
z panem 152
Maurycem Glat
życzą szczęście:
Helena Gelemer, Regina Gelemer, Andzia Herzberg, Regina Herzberg.

בעקאנטמאכונג.

אין פריש רעסטאוירטען רעסטאראן אויף ווסכאדניא 43 בעקומט מען מעגליך צו בילינגע פרייזע פרישע היגיענישע סימאנס
מיט אכטונג פ. ציממערמאן.
833 2 4

נאך קורצען שווערען ליידען פער־שייד געסטערן

נ"ע בלימה יעדוואב

געבוירען גאלדפלום,

אים עלטער פון 47 יאהר. די לויה ווירד פארקומען היינט 11 א זייגער אין דער פריה פון טרויער-הויז סקלאדאווע 22 וואו אלע פריינד און בעקאנטע ווערען געבעטען זיך צו בעטייליגען.

די טיעפטרויערנדע פאמיליע.

Dr. med. P. Braun

קרוטקא-שטר. 4, טעל. 35-35

געוו. אסיסט. פון בערלינער קליניקען ספעציאל-ארצט פיר הויט ווענע־רישע- און געשלעכטס-קראנקהיי־טען, ספעצ. בעהאנדלונג דעם טריפער און סיפיליס נאך די נייעסטע מעטאדען. עמפפאנגע פון 9—1 און פון 5—9, דאמען פון 3—5. בעזונדערעס ווארטע-צימער.
5568

איבערצייגעבען

אין האלבען לאדען פאסיג פיר שניידערין אדער קאָ־סטען-מאכערין. צו ערפאהרען וואלטשקא 10.
154

דער ראקאווער רבי

וועלכער וואוינט אין קעלץ וועט נאך בלייבען אין לאדז ביז דאנערשטאג און שטעהט איין וואָכאדניא 4 ביי ברוך דוד פארצאוויטש.
153

א פעהיגער יונגערמאן

זוכט א פאסטען צו וואס עס איז, אדער צו גלאן נט שטאהל-וואארען, אדער אלס טיילהאבער מיט 450 ר' קאפיטאל. צו ער־פאהרען אין רעדאקציע.
148

3 טאגע נור פאר ערוואכסענע!

פון מארגען שבת אן א אויסערגעוועהנליכע סענסאציע צום ערשטען מאל אין לאדז

די שענדליכע טהאט פון א פאטער צו זיין אייגענער טאכטער

שוידערהאפטע דראמא אין 4 גרויסע טיילען 2000 מעטער לאנג. בעמערקונג: מען לאזט ניט מיטצונעהמען מינדעריעהריגע קינדער.

אויסער דעם גראסעס פראגראם פון ערשטקלאסיגע ארטיסטען מיט בעטייליגונג פון די בעריהמטע עקוויליבריסטען ערוועסט און דאניעלא. געצעלטע מיט זיין קאמישע סצענע. יעדער וואס וויל האבען פערגעניגען זאל קומען ועהען געצעלען צום ערשטען מאל אלס יודישען קופלעטיסט, טראנספארמאטאר, מוזיקער און טענצער. ניט קוקענדיג אויף די גוואלדיגע קאסטען פונ'ם בילד זענען די פרייזען נור 25, 30 און 40 קאפ.

טעאטער „ארקאדיא“
פעטריקאווער 22
דירעקציע ד. בערנשטיין.

סקאַלאַ-טעאַטער
דירעקציאָן יוליוס אדלער און ה. סיעראַצקי
ציענעלשטר. 18, טעלעפאָן 15-04.

דינסטאָג ד. 19-טען (6) בענעפֿיס פֿון דער מינדער-יעהריגער אַרטיסטין דינאַ קעניג
מאַי וועט פֿאָרקומען דער געשפּילט וועט ווערען דראַמע גאָרדינ'ס
„דער אומבעקאַנטער“,
צום שלום א גרויסער דיווערטיסמענט מיט דער בעטהייליגונג פֿון דער גאַנצער טרופּע.
בילעטען שוין צו בעקומען.

הײַנט פֿרײַטאָג א פּערטעל 10 אווענד א גרויסער לאַך-אווענד
מיניאַטור-פֿאָרשטעלונג
געשפּילט וועט ווערען א פֿאַרס אין 2 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ
„די ווייבערשע מלחמה“
עס נעהמען אנטייל פֿרויען בריין און בלייכמאַן, ה"ה ברין, בלייכמאַן און הערשקאָוויטש.
צום שלום א פֿערשיעדענאַרטיגער דיווערטיסמענט: קופּלעטען, ערצעהלונגען, טאַנץ-לאַנען א. ז. וו. די פּרייזען פֿון די פּלעצער פֿון 17 ביז 75 קאָפּ.

מאָרגען שבת בייטאָג צו ביליגע פּרייזען און אָווענד צו נאָרמאַלע פּרייזען
וועט געשפּילט ווערען א פּיעסע פֿון מערט און 5 אַקטען
איזאַק בראַווערמאַן
אָדער דער אַמעריקאַנער אַרבייטער
אויף דער פּיעסע וואַרטען שוין לאַנג די בריימעסטע שיכטען פֿון טעאַטער-בעזוכער.
בילעטען אויף אלע פֿאָרשטעלונגען שוין צו בעקומען און קאַסע פֿון טעאַטער.

טעאַטער „פּלאַרא“ זאַוואַדזקאַ פּלאַץ 22.

לעזט און בעוואונדערט! קיינער, נור טעאַטער פּלאַרא קען דאָס בעווייזען!
אלע ציַיטונגען זענען געווען פֿול, די גאַנצע אומגעגענד זענען געזעסען אין איין ציטערניש, פֿון אלע עקען איז די פּאָליציי און מיליטער גאַנצע דריי וואָכען נאָכגעשפּירט, ביז מען האָט איהם ערשאָסען, דעם שרעקליכען
באַנדיט דאַניעל שטעפּער אויס סילעוו
1) די אַנויכט פֿון סילעוו און די פּאָליציי. 2) דער פֿוהרמאַן ישראל, וועלכער האָט בייגעוואָהנט דעם מאָרד פֿון נאָוואַק'ן מיט זיין טאָכטער. 3) דער אָנפֿאַל אויף דעם סאָלטיס. 4) די יתומים פֿון נע'הרג'עטען סטראַזשניק קיהן. 5) די פֿרוי פֿון באַנדיט דאַניעל. 6) דאָס נעיען פֿון די פּאָליציי און מיליטער נאָך דעם באַנדיט דאַניעל. 7) דער קערפּער פֿון באַנדיט דאַניעל. ווי אויך די קרימינאַל-דראַמע אין 4 טיילען
גראַף צאַרקאַ מיט זיין שייכע באַנדיטען
נאָך אלעם קומט וואָס אויסערגעוועהנליכעס מר. און מרס. קוסקין מיט אַנטייל פֿון ה' יאַקובאָוויטש וועלען אויספֿיהרען צום 1-טען מאָל דעם דראַמאַטישען וואָדעוויל אין 2 אַקטען
דער תלמיד חכם
אנפֿאַנג האַלב 10 אַבענד. מאָרגען שבת פּינקטליך האַלב 8 נאָכמיטאָג. האַלבע בילעטען ווירד דורכאויס נישט געגעבען. בעמערקונג: אום זיך נישט צו שטויסען ביי דער קאַסע, קען מען שוין הײַנט בעקומען בילעטען צו יעדע פֿאָרשטעלונג, טראָץ די גרויסע קאָסטען זענען די פּרייזען געוועהנליכע.
דיר. ה. קיסעלעווסקי

הײַנט פֿרײַטאָג צום לעצטען מאָל דער וועלט-קינסטלער
CASINO
אַלבערט באַסערמאַן
אין „דער קעניג“ און דאָס איבריגע ריעזענפּראָגראַם.
פֿון שבת ביז מאָנטאָג י. א. פֿון דער גרויסער סענסאַציאָנס-סעריע
פּאַר פּרעמדע זינד
שפּאַנענדע דראַמאַ פֿון דעם אַפּאַשען לעבען. אין 5 גרויסע טיילען. קאָלירט. אנפֿאַנג 3 אוהר.

נאָך לאַנגע שווערע ליידען איז געשטאָרבען
נ"ע דוד בער דזיאַלאָווסקי
(אין עלטער פֿון 54 יאָהר).
אלע פֿריינד און קרובים ווערען געבעטען צו קומען צו דער לויה, וועלכע וועט פֿאָרקומען הײַנט 2 א זייגער נאָכמיטאָג פֿון ט-וויער-הויז זגערזשער 76. די טיעפֿטרויערנדע פֿאַמיליע.

SFINKS
געוואַלדיגע סענסאַציע!! געוואַלדיגע סענסאַציע!!
ניעדער מיט דעם קריעג!
שפּאַנענדעס דראַמאַ אין 4 טיילען, איננאַנצען אין פֿאַרבען.
1) דורך דינאַמיט ווערט א גאַנצער לופֿט-פּלאַט צערשטערט.
2) עס ווערט פֿאָרגעשטעלט א קריעג. ווי זי וועט אויסזעהען אין יאָהר 2.000.
3) שרעק אויף שרעק. ביז יעצט איז נאָך אַזעלכעס אין קיין קינעמאַטאָגראַף ניט געוויזען געוואָרען.

אויסערדעם:
מאַקס לינדער אין זיין בעסטער ראָלע.
פּרייזען—15, 20 און 30 קאָפּ. אנפֿאַנג 3 אוהר.
פֿערשטאַרקטער אָרקעסטער.

יאָהרעספּראָדוקציאָן 2200 לאָקאָמאָבילען.
Heinrich Lanz, Mannheim.
פּאַטענטירטע הייסדאַמפּף-
לאָקאָמאָבילען
מיט ווענטילשטויערונג „סיסטעם לענץ“

די זיכערסטע, בעקוועמסטע אונד איינפֿאַכסטע בעטריעבמאַשינע דער נעגענוואַרט.
איינצעללייסטונג פֿון 10—1000 עפֿעקטיווע P. S.
פֿערטרעטער פֿיר לאָדזער ראַיאָן: 5617 50 1
Brüder Goldbaum
לאָדז, קאַראָלאַ 8, טעלעפֿאָן 19-25.
געזאַמטפּראָדוקציאָן 30.000 לאָקאָמאָבילען

פּעטריקויער 15 נור אין טעאַטער „אָפּטיק-פּאַריזיען“ פּעטריקויער 15
הײַנט פֿרײַטאָג ווירד גע-וויזען צום לעצטען מאָל
דער מערדערישער אַפּיעקון
א שוידערהאַפֿטע דראַמאַ אין 3 גרויסע טיילען, דאָס בילד שטעלט פֿאָר אויסערגעוועהנליכע מאָמענטען און נאָך אנדערע בילדער.
מאָרגען שבת סענסאַציע! נאָך ניכט דאַגעוועזענעס פּראָגראַם. איינצעלהייטען אין די אַפֿישען. אויסער'ן פּראָגראַם ווירד געוויזען ווערען:
דער באַנדיט דאַניעל שטעפּער פֿון סילעוו
מיט די גאַנצע באַנדע.

הגבאים דביהכ"נ „עדת ישראל“
ציגעלניאַנאַ № 7 דריקען היערמיט אויס א דאַנק דעם יונגען קאַנטאָר ה' יעקב דאָמבראָווסקי אויס אירקוטסק (סיביריען), א שילער פֿון בירנבוים'ס קאַנטאָר-שולע פֿיר זיין דאַוונען דעם פֿערגאַנגענעם שבת און פֿיר די הזכרת נשמת וואָס ער האָט געמאַכט צו דער יאָהרצייט פֿונ'ם רב זצ"ל, מיט וועלכער ער האָט די צוהערער בעגייסטערט. 146

איונגער אויבסט-גאָרטען
93 אויף 155 איילען בעפֿלאַנצט פֿון די בעסטע זאָרטען עפּעל, בירן, פֿלוימען און קירשען אויך מיט מעהרערע אַנדערע ביימער אין שעהנער געזונדער געגענד געאייגנעט פֿיר זומערוואוינונג איז צו פֿערקויפֿען. צו ערפֿאַהרען אין רעדאַקציע פֿון „לאָדזער טאַגעבלאַט“. 3 2

קומט און איבערציוגט אייך! הײַנט פֿרײַטאָג און מאָרגען שבת ווערט דורך די בעריהמטע וואָדעוויל-טרופּע אונטער דער לייטונג פֿון ה' אדלער ווי אויך מיט דעם אנטייל פֿון ה' שעפּנער,
„גענומען אויפֿ'ן זיכער“
אויסגעפֿיהרט א פֿרעהליכער וואָדעוויל מיט געזאַנג און טענץ
טעאַטער „אילוזיאָן“ 17 פּעטריקויער 17
פֿיעל צו לאַכען, פֿערפֿאַסט פֿון ה' אדלער, מיט אנטייל פֿון די ה'ה: אדלער, שעפּנער, אָרדענאַנס, טוכשערער, קערבער און פּרל. פֿוקס.
אין קינעמאַטאָגראַף: א ריהרענדע דראַמאַ אין 2 טיילען
נאַפּאָלעאָן דער I
דאָס בילד שטעלט פֿאָר דאָס לעבען פֿון נאַפּאָלעאָן און ענטהאַלט בילדער פֿון זיינע פֿעלד. שרעקליכע קריעגס-איבע רלעבונגען. אויסער פּראָגראַם: דאָס באַנדיטען קינד, דראַמאַ.
דאָס בילד שטעלט פֿאָר דאָס לעבען פֿון די פּאַריזער אַפּאַשען. קומט מיר! האָפֿען מיר איהר וועט צופֿרידען זיין. אַנאָנס! עס ווערט פֿאָרבערייטעט דער בענעפֿיס פֿון ה' שעפּנער, מיט אַלטונג די דירעקציע

א. קאַרטאָווסקי
לאָדז, קאָנסטאַנטינער 5,
איינגאַנג דורכ'ן לאָדען „אויגעניע“
ספּעציאַליסט פֿיר אויסשניידען היענער-אויגען (קאַשיסקאַס) און איינגעוואַקסענע נעגעל. שטרענג אַנטיסעפּטישע און שמערצלאָזע בעהאַנדלונג. פֿוס-פֿלעגע מאַסאַזש. ברילאַנט-מאַניקור און רעדיקיר. אויך וואַנש בעהאַנדלונג אים הויזע און אויסער דעם הויזע. פֿיר דאַמען בעזונדערעס וואַרמע צימער.
אויפֿנעמען 10—2

שניידער-מערכען
ווערען געזוכט קאָנסטאַנטינער 42 דעצטער איינגאַנג 3 שטאָק. נירענבערג. 147

מעדליך
וועש צו נייען ווערען געזוכט ביי מ. גליקס-מאַן, זאַוואַדזקאַ 35 פֿראָנט פּאַרטער. 117

וואַרשעווער „מיניאַטור“ אין טעאַטער „אוראַניאַ“
ציגעלניאַנאַ 34, טעלעפֿאָן 35-23
הײַנט פֿרײַטאָג צום לעצטען מאָל
„נור איין וואָרט“
קאָמעדיע פֿון לאַנגער
אין דעם שטיק ווערט פֿאָרגעשטעלט דער קאַמפּף פֿאַר יודישע גלייכבערעכטיגונג אין אונגאַרן.
און א מ. לאָדישע אָפּערעטקע די פּאַסט אין וואַלד.
פֿון מאָרגען נייעס פּראָגראַם: אָפּערעטקע די פּאַסט אין וואַלד. פֿאַרס: דער צופֿעליגער טויטע.

טעאַטער „אַזאַ“ רוג גלובנאַ און פּעטריקויער.
אַגרויסע סענסאַציע!
דאָס געהיימניס פֿון דער שוואַרצער מאַסקע
דעטעקטיוו דראַמאַ אין 4 טיילען. I אין דער קלאָטקע; II די געהיימע שוואַרצע מאַסקע; III דורך באַנדיטען פֿערפֿיהרט; IV א אַמעריקאַנישעס דועל אין פֿינס-טערניש ביי 2 ברענענדע צינאָרען.
דער פֿערשנענדיגער דאָקטאָר
א קאָמעדיע פֿון 400 מעטער לענג.

דאָקטאָרין
ש. ראַבינאָוויטש
פֿראַנציסקאַנסקאַ 19
אינערע, פֿרויען און קינדער-קראַנקהייטען עמפּפֿאַנגט. פֿון 9 ביז 11 און פֿון 4 ביז 6 אין אָבענד. 2 1 145

האַנד-טרייבערינס
און לערן-יונגע צו שמוקלער-אַרבייט גלייך געזוכט פּעטריקויער 116. מעללער ה. 12 1 138

נעגען בעלאָהנונג
עס איז פֿערלוירען געוואָרען אין א פּאָרט-פֿעל 4 וועקסלען, 1 וועקסעל אויף 50 רובל בלאַנקאָ-אויסשטעלער ש. פּאַפּיער, און 3 וועקסלען אויסשטעלער ל. גאָרפֿינ-קעל צו 50 רובל. דער עהרליכער פֿינדער ווערט געבעטען אָבצוגעבען צראַנציסקאַ-נער 8 ביי פֿאָטצאַנאָווסקי. די וועקסלען ווערען פֿיר אונגילטיג ערקלערט. 139

א לאָדען
פֿון בלוי געשעפֿט און איינזען איבערצוגע-בען וידזעווסקאַ 94 144

28 פּעטריקאָווער 28
וויכטיג פֿיר דאַמען
פֿון אלט נעגעליך ניי.
לאָזט אייך נישט נאַרען דען נאָר ביי מיר קענען מיינע געעהרטע קונדשאַפֿט צופֿריע-דען זיין פֿון די היטע פֿאַסאָנירען שטרוי אוזור טאַגאַל היטע נאָך די נייעסטע לעצטע מאָדערנסטע פֿאַסאָנען שנעל און פּינקטליך ווי נייע אויסגעפֿערטיגט אויך נייע היטע אימער אויף לאַגער פֿערגעסט נישט מיינע אדרעסע פּעטריקויער שטר. 28 אין הויף. 156